

**KARJALANⁿ AUTONOMISEN NEUVOSTOTASAVALLAN
VALTIOLLINEN KESKUSARKISTO
YLEISLUETTELO**

Petroskoi 1963

Suomennettu lyhennelmä

1996

I PAIKALLISHALLINNON ELINTEN ARKISTOT

AUNUKSEN KÄSKYNHALTIJAKUNTA

Fondi 396

588 arkistoyksikköä

vuodet 1784-1797

Aunuksen maakunnasta muodostettiin käskynhaltijakunta senaatin päätöksellä 22.5.1784 hallintopaikkakuntana Petroskoi ja oli Arkangelin kenraalikuvernöörin alainen. Ensimmäisenä käskynhaltijana toimi G.R. Derzavin. Anuksen käskynhaltijakunta lakkautettiin huhtikuussa 1797 lukien ja alue jaettiin Arkangelin ja Novgrodin kuvernementtien kesken.

Asiakirjat:

- Arkangelin kenraalikuvernöörin määräykset käskynhaltijakunnalle
- Istuntopöytäkirjat (1785-1796)
- Tiedonantoja anuksen kuvernementin väestöstä, kruununmaan jakamisesta, talonpoikien yhteiskuntaluokista ja elinkeinoista
- Maa- ja metsäoikeuksien tiedonantoja verotuksesta
- Viranomaisten esitykset Poventsan kihlakunnan talonpoikien taloudellinen tila kadon ja nälänhädän aikana 1785-1786
- Kirjeenvaihtoa maaorjatalonpoikien etsinnästä ja palauttamisesta suurtilanomistajille, karanneiden kruunun talonpoikien palauttamisesta vakitukselle asuinpaikalle ja talonpoikien rekrytoinnista
- Käskynhaltijakunnan määräyksiä maa- ja metsäoikeuksille maahan kiinnitettyjen talonpoikien siirtämisestä tehdastyöhön
- Aunuksen kameraalihovin kirjeenvaihtoa kaupunkien maistraattien ja maa- ja metsäoikeuksien kanssa yksityisten rautatehdaiden toiminnan pysäyttämisen syistä ja verojen perimisestä niiden omistajilta, tehtaiden ulosmittauksesta ja myynnistä kruununverojen maksuksi
- Aunuksen kameraalihovin esityksiä ja kirjeenvaihtoa koskien yksityishenkilöiden anomuksia rakentaa sahoja, myllyjä, viinanpolttimoita ja muita laitoksia
- Tiedonantoja yksityisten sahojen, myllyjen, nahkatehtaiden, tiilitehtaiden ja viinanpolttimoiden lukumäärästä
- Tiedonantoja kaupunkien asukkaiden lukumäärästä ja ammateista
- Asiakirjoja kauppioiden rekisteröinnistä ja kiinteän omaisuuden kiinnityksistä Anuksen kameraalihovin kirjeenvaihtoa paikallisten maanmittareiden kanssa maanmittauksesta ja metsien suojelusta
- Muutoksenhakuasiakirjoja siviiliasioissa (omaisuuden jaoissa, maariidoissa ym.)

AUNUKSEN KUVERNÖÖRIN KANSLIA

Fondi 1

18 755 arkistoyksikköä

vuodet 1802-1917

Perustettiin senaatin päätöksellä 9.9.1801. Kuvernööri edusti korkeinta valtiollista valtaa paikallishallinnossa ja kuvernöörin kanslia oli toimeenpaneva elin alueella. Tärkeimpiä tehtäviä oli poliittisista syistä karkotettujen valvonta.

Asiakirjat:

- Kaupunkien poliisimestareiden, duumien ja kaupunginhallitusten, kihlakuntien poliisipäälliköiden raportit talonpoikien kieltäytymisestä verojen maksusta
- Maakokousten päätökset verojen peruutuksesta, tie- ja muista rasituksista vapautumisesta
- Asiakirjoja koskien suurtilallisten julmasta kohtelusta talonpoikia kohtaan
- Paikallishallinnon ilmoitukset Onegan tehtaan (Aleksandrovskin tehtaan) työläisten lakoista (1875, 1902), Lizman sahalla (1912), Mariinskin vesistöissä (1890-1895)
- Kuvernöörin käskykirjeet ja kirjeenvaihto paikallishallinnon elinten kanssa
- Poliisihallinnon raportit työläisten, poliittisista syistä karkotettujen ja talonpoikien vallankumouksellisistaesiintymisistä vuosina 1905-1907 (useita paikkakuntia ja tuotantolaitoksia)
- Kuvernöörin esityksiä ja hankkimia tietoja Petroskoin Komitean (RSDRP, 1906-1908) kokoonpanosta ja toiminnasta
- aunuksen kuvernementin sosiaalidemokraattisen ryhmän jäsenten pidätyksistä ja karkoituksista
- Tiedonantoja ja luetteloita poliittisista ja hallinnollisista syistä karkoitetuista, Puolan kapinaan osallistuneista v. 1863
- Tilastotietoja talonpoikaisväestön jakautumisesta eri yhteiskuntaluokkiin sekä tilanomistajista
- Tietoja kylvöstä ja sadosta^m
- Tietoja kaupunkien väestöstä vuosilta 1848-1916
- Tiedonantoja yksityisten sahojen, raudantuotantolaitosten ja viinanpolttimoiden lukumäärästä ja teknisestä varustuksesta
- Tietoja myllyistä ja nahkatehtaista
- Ilmoituksia laitosten työläisistä
- Ääninen-Vytegorski (1875) sekä Petroskoi-Pietari rautatien (1903, 1911, 1916) rakentamiseen liittyviä teknistaloudellisia asiakirjoja
- Kirjeenvaihtoa rautatien rakentamisesta Aunuksen ja Arkangelin kuvernementin välillä
- Ilmoituksia kauppaliikeiden avaamisesta markkinoista kuvernementin alueella
- Muonan ja rehun hintataulukoita
- Tietoja ja kirjeenvaihtoa oppilaitosten perustamisesta
- Yhdistysten sääntöjen vahvistaminen (kulttuuri-, valistus-, ammatilliset ja filantrooppiset yhdistykset)
- Asiakirjoja äänisjärven hydrografisesta retkikunasta ja tutkimustulokset (1871-1882)
- Matsalnojen ja Ostretsiskin lähteiden tutkimuksesta
- Kirjeenvaihtoa koskien vuoden 1812 isänmaallisen sodan juhlakomiteaa ja 100-vuotisjuhlan viettoa, Petroskoin perustamisen 100-vuotisjuhlia jne.
- Ilmoituksia vanhauskoisista ja heidän rukoushuoneistaan

AUNUKSEN KUVERNEMENTTIHALLINTO

Fondi 2

19605 arkistoyksikköä

vuodet 1802-1918

Kuvernementin ylin poliisihallintoviranomainen.

Asiakirjat:

- Viranomaisten ja kuvernementtihallinnon osastojen pöytäkirjat
- Kihlakunnan poliisipäälliköiden ja maalaispoliisien, kaupunkien duumien ja porvareiden vanhimpien vuosikertomukset

- Talonpoikien anomuksia maaorjuudesta vapautumiseksi
- Syytteitä tilanomistajia ja poliisiviranomaisia vastustaneita talonpoikia vastaan (Vytegra ja Lotinanpelto)
- Talonpoikien valituksia poliisiviranomaisten ja muiden virakmiesten huonosta kohtelusta
- Kihlakunnan poliisipäälliköiden raportit ja ilmoitukset kapungeissa ja maaseudulla maksetuista veroista ja veloista
- Poliisipäälliköiden raportit levottomuuksista Sigovetskin tehtaalla (1899), Njandoman asemaalla (1902-1903), sahoilla (1905), Petroskoissa poliittisista syistä karkoitettujen vuoksi järjestetystä mielenosoituksesta (1906),
- Asiakirjoja koskien poliittisista karkoitettuja henkilöitä (bolševikkeja ym.)
- Aunuksen rikos- ja siviilioikeuden tiedonantoja annetuista tuomioista
- Kirjeenvaihtoa sisäasiainministeriön ja oikeusministeriön kanssa koskien uudistuksia vuosina 1861-1874
- Kiertokirjeitä ja kirjeenvaihtoa sisäasiainministeriön kanssa uusien poliisivirkojen perustamisesta (1878(sekä uuden osaston (salainen poliisi) perustamisesta Petroskoin poliisilaitokselle (1908)
- Tilastotietoja kihlakuntien taloudellisesta tilanteesta, väestön lukumäärästä ja yhteiskuntaluokista
- Paikkakuntaluettelot
- Tietoja teollisuudesta
- Yksityishenkilöiden anomuksia saada perustaa sahoja, rautatehtaita ja viinanpolttimoita
- Maanmittareiden vuosikeromuksia (1850-1851)
- Raportteja isosta jaosta
- Kylien asemakaavoja
- Schungan maatalousnäyttelystä 1901
- Kuvernementin arkkitehdin ja -insinöörin vuosikertomuksia ja raportteja koskien Petroskoin ja muiden kaupunkien julkisia rakennuksia
- Lääkintäviranomaisien vuosikertomuksia (1866-1910) ja lääkäreiden raportteja kulkutaudeista
- Kaupunkien valtuusmiesten puheenjohtajan raportit virkamiesten vaaleista 1910-1912
- Kirjapainon vuosikertomuksia (1882-1912), mihin mm. sisältyy käsikirjoituksia karjalan historiasta, maanteiteestä ja etnografiasta; julkaistu Aunuksen Kuvernementin Tiedonannot -lehdessä
- Kuvernöörin määräyksiä lahkolaisuutta vastaan ja luetteloita lahkolaisten yhdistysistä ja heidän lukumäärästään

PAATENEEN KOMISSARIAATTIHALLINTO

Fondi 652

149 arkistoyksikköä

vuodet 1774-1778

Poliisihallintoviranomainen, jonka toiminta lakkautettiin senaatin ukaasilla 12.5.1782

Asiakirjat:

- Novgorodin käskynhaltijakunnan ja Aunuksen provinssikanslian määräyksiä
- Pogostien staarostien ilmoituksia lautamiesten valinnasta Novgorodin korkeimpaan tuomioistuimeen, Paateneen maa-oikeuteen ja alempiin tuomioistuimiin
- Pogostien staarostien ilmoitukset veronkantajista ja verojen keräämisestä
- Ilmoitukset rangaistuksista koskien henkirahan maksamatta jättämistä

- Talonpoikien valitukset heidän maapalstojensa laittomasta poisottamisesta
- Novgorodin käskynhalitjahallinnon ja komissariaattihallinnon määräykset rekrytoitujen valinnasta, karanneiden rekrytoitujen etsinnästä

MAAOIKEUDET

KEMIN MAAOIKEUS

Fondi 170
68 arkistoyksikköä
vuodet 1797-1862

AUNUKSEN MAAOIKEUS

Fondi 187
31 arkistoyksikköä
vuodet 1805-1861

POVENTSAN MAAOIKEUS

Fondi 234
62 arkistoyksikköä
vuodet 1806-1862

PUUDOSIN MAAOIKEUS

Fondi 211
86 arkistoyksikköä
vuodet 1808-1861

Perustettu kuvernementtihallintoa varten alemmiksi maaouikeuksiksi vuonna 1775 ja muutettiin maaouikeuksiksi vuonna 1837. Maaouikeudet toimivat ylimpina hallinnollisina poliisiviranomaisina kihlakuntien alueella. Ne lakkautettiin 25.12.1862 poliisiasioiden väliaikaisen järjestämisen yhteydessä.

Asiakirjat:

- Tuomioistuinten pöytäkirjat
- tuomioluetteloita
- poliisipäälliköiden, volostin- ja kylänvanhinten raportteja tuomioiden täytäntöön panosta
- Aunuksen kuvernementtihallinnon määräyksiä
- Kirjeenvaihtoa kaupunkien maistraattien kanssa
- volostin vanhinten ilmoituksia talonpoikien, kauppiaiden ja porvareiden verovelkojen ulosotosta
- Syytteitä koskien volostin- ja kylänvanhinten talonpojilta ottamista lahjuksista ja muista väärinkäytöksistä jaettaessa kruununmaata talonpojille
- Poliisipäälliköiden ilmoituksia, alioikeuksien kuulustelupöytäkirjoja ja päätöspöytäkirjoja koskien kruununmaan haaskausta
- Aunuksen kuvernementtihallinnon määräyksiä ja kirjeenvaihtoa poliisipäälliköiden ja volostien vanhinten kanssa toimenpiteisiin ryhtymiseksi lahkolaisuutta vastaan
- Poliisipäälliköiden ilmoituksia kylvöstä, sadosta ja elintarvikkeiden hinnoista

AUNUKSEN KUVERNEMENTIN TALONPOIKAISASIOIDEN VIRASTO

Fondi 24

4095 arkistoyksikköä

vuodet 1861-1894

Perustettiin vuonna 1861 tehtävänäään valvoa maaorjuuden lakkauttamisen jälkeen talonpoikien asioita hoitaneita virastoja. Lakkautettiin vuonna 1894 maapäälliköistä 12.7.1889 annetun asetuksen perusteella.

Asiakirjat:

- Istuntopöytäkirjat
- Kirjeenvaihtoa sisäasiainministeriön kanssa virastojen toiminnasta
- Talonpoikien ja kartanonomistajien välisissä jutuissa toimineiden sovittelijoiden vuosikertomuksia, kirjeenvaihtoa heidän kanssaan perustuskirjoista sekä tiedontoja talonpoikien kieltäytymisestä allekirjoittamasta perustuskirjoja
- Viraston päätöksiä ja kirjeenvaihtoa em. sovittelijoiden kanssa koskien talonpoikien valituksia siitä, että tilanomistajat anastavat heidän maitaan.
- Talonpoikien pyyntöjä saada lisämaata
- Tilanomistajien valituksia metsien haaskaamisesta maanomistusjärjestelyjen ylimenovaiheen aikana (vremenkoobjazannyje).
- Työnjohtajien vuosikertomuksia ja kirjeenvaihtoa maanmittaustöistä
- Asiakirjoja koskien kruununtalonpoikia: katselmuspöytäkirjoja, luetteloita ja asiakirjavihkoja niistä maa- ja metsäalueista, joita jaettiin kyläkunnille sekä niistä maksetuista veroista ja kyläkuntien suostuminen ottamaan em. maat käyttöönsä
- Kirjeenvaihtoa valtionomaisuudenministeriön kanssa
- Aunuksen kuvernementin talonpoikaisasioiden viraston päätöksiä ja kirjeenvaihtoa kihlakuntien vastaavien viranomaisten ja sovintokokousten kanssa riitamaista
- Talonpoikain omistamien tilojen jaoista
- Talonpoikien valituksia liian suurista aprakkaveroista
- Aunuksen santarmihallituksen ilmoituksia siitä, etteivät talonpojat maksa em. verovelkojaan
- Tilanomistajien pyyntöjä saada viranomaisilta apua verojen keruussa
- Aunuksen talonpojille annettu ohjesääntö koskien maanomistusjärjestelyjen ylimenovaihetta
- Kirjeenvaihtoa sisäasiainministeriön kanssa talonpoikien verotuksen muuttamisesta päivätöistä aprakkaveroksi
- Talonpoikien valituksia tilanomistajien huonosta kohtelusta
- Talonpoikien valituksia kylänvanhinten toimeenpanemista raipparangaistuksista
- Viraston päätöksiä ja kirjeenvaihtoa sisäasiainministeriön ja Aunuksen valtionomaisuudenhovin kanssa pientilallisten pyynnöistä ottaa heidän tilansa valtiolle ja heidän alaistensa talonpoikien muuttumisesta kruununtalonpojiksi

PUUDOSIN KIHHLAKUNNAN TALONPOIKAISASIAIN VIRASTO

Fondi 215

1045 arkistoyksikköä

vuodet 1874-1894

- Viraston pöytäkirjoja ja päätöksiä
- Tiedonantoja erilaisista veroista ja maksuista
- Talonpoikien valituksia verojen epätasaisesta määräämisestä eri kyläkunnille
- Kirjeenvaihtoa kihlakunnan poliisipäällikön kanssa verojen perimisestä
- Kyläkokousten päätöksiä talonpojille myönnetystä luvasta myydä omaisuuttaan ja karjaa verojen maksamiseksi
- Velallisten luetteloita
- Talonpoikien valituksia oikeuden määräämistä raipparangaistuksista
- Kyläkuntien ja talonpoikien valituksia väärinkäytöksistä verojen keruussa
- Riitamaita koskevia asiakirjoja
- Maiden jakamisesta palveluksesta vapautuneille sotilaille
- Talonpoikain omistamien tilojen jaoista, niiden lukumäärästä ja tilanjakojen syistä
- viranomaisten valinnasta ja erottamisista kylissä

AUNUKSEN KUVERNEMENTTIVIRASTO

Fondi 95

7039 arkistoyksikköä

vuodet 1894-1917

Perustettiin vuonna 1894 Aunuksen kuvernementin talonpoikaisasioiden viraston tilalle. Lakkautettiin 20.1.1918 Aunuksen läänin toimeenpanevan komitean päätöksellä.

Asiakirjat:

- Pöytäkirjoja
- Talonpoikien anomuksia koskien epäkohtia maanjaoissa (ks. edeltävä viranomainen)
- Päätöksiä ja kirjeenvaihtoa maariidoista ja tilojen jaoista
- Talonpoikien valituksia viranomaisten toimista
- Viranomaisten raportit verovelkojen syistä sekä toimenpiteistä verovelkojen karhuamiseksi
- Kyläkuntien anomuksia myydä metsää ja käyttää saadut varat yleishyödyllisiin tarkoituksiin ja verojen maksuun
- Kirjeenvaihtoa Aunuksen maanviljelyshallinnon kanssa talonpoikien suorittamasta laittomasta metsänmyynnistä omista metsistään
- Talonpoikien vuokraamista maista kaivannaistoimintaa varten

KIHLAKUNTIEN MAAPÄÄLLIKÖIDEN EDUSTAJAKOKOUKSET

PETROSKOIN

Fondi 322

5 250 arkistoyksikköä

vuodet 1894-1918

POVENTSAN

Fondi 328

420 arkistoyksikköä

vuodet 1894-1917

PUUDOSIN

Fondi 309

2 509 arkistoyksikköä

vuodet 1894-1917

perustettu vuonna 1894 kihlakuntien talonpoikaisasioiden virastojen tilalle hallinnollisesti vastaamaan talonpoikaisasioiden hoidosta. Lakkautettiin tammikuussa 1918.

Asiakirjat:

- Petroskoin ja Puutoisten edustajakokousten pöytäkirjat
- Kyläkuntien ja kihlakuntien edustajakokousten päätökset maanjaoista
- Talonpoikien anomuksia päästä erilleen kyläkuntien maiden yhteisomistuksesta ja siirtyä yksityisiksi viljelijöiksi (1907-1913) ja siitä syntyneet asiakirjavihkot
- Tietoja muilta paikkakunnilta muuttaneista henkilöistä ja annetuista maapalstoista
- Talonpoikien anomuksia, maapäälliköiden ja edustajakokousten päätöksiä tilojen jaoista ja perintöasioista
- Edustajakokousten päätöksiä riitamaista
- Erilaisia veroluetteloita
- Tietoja ja raportteja kyläkuntien päätöksistä koskien talonpoikien kieltäytymistä verojen maksusta
- Talonpoikien valituksia virkamiesten väärinkäytöksistä veronkannossa
- Kyläkuntien pyyntöjä ja edustajakokousten päätöksiä talonpojille myönnetystä luvasta myydä metsää
- Talonpoikien vuokraamista maa-alueista kaivannaistoimintaa varten
- Viljamakasiinien (lainajvästöjen) avaamisesta
- Elintarviketilanteesta kyläkunnissa ja hallinnollisista syistä karkoitettujen henkilöiden anomuksia saada elintarvikkeita
- Virastojen tarkastuksista ja virkamiesten nimittämisestä ja erottamisesta
- Kirjeenvaihtoa lääninhallituksen kanssa edustajien valinnasta läänin- ja kihlakunnan edustajakokouksiin, joissa valittiin edustajat valtakunnan duumaan
- Luettelo vaalioikeutetuista sekä heille omaisuutensa perusteella määräytyvästä äänioikeudestaan

MAAPÄÄLLIKÖT

PETROSKOIN KIHlakUNNAN 1. OSASTO

Fondi 53

3 569 arkistoyksikköä

vuodet 1894-1917

PETROSKOIN KIHlakUNNAN 2. OSASTO

Fondi 54

2 485 arkistoyksikköä

vuodet 1894-1917

PETROSKOIN KIHlakUNNAN 3. OSASTO

Fondi 55

3 114 arkistoyksikköä

vuodet 1894-1917

PUUDOSIN KIHlakUNNAN 1. OSASTO

Fondi 216

2 398 arkistoyksikköä

vuodet 1894-1916

PUUDOSIN KIHlakUNNAN 2. OSASTO

Fondi 302

1 410 arkistoyksikköä

vuodet 1894-1917

PUUDOSIN KIHlakUNNAN 3. OSASTO

Fondi 303

151 arkistoyksikköä

vuodet 1895-1917

Maapäälliköiden virat perustettiin vuonna 1894 ja nimitettiin paikallisten aatelisten keskuudesta. He olivat hallinnollis-oikeudellisia virkamiehiä talonpoikaisasioissa. Virat lakkautettiin Helmikuun vallankumouksen jälkeen.

Asiakirjat:

- Maapäälliköiden päätöksiä
- Volosti- ja kyläkuntien kokousten päätöksiä
- Volostihallinnon ja -oikeuksien vuosikertomuksia
- Tilastotietoja väestön lukumäärästä ja elinkeinoista
- Tietoja viljelysmaista, sadosta ja elintarviketilanteesta
- Kirjeenvaihtoa elintarvikelainoista
- Aunuksen lääninhallituksen määräyksiä erilaisista veroista
- Volosti- ja kyläkuntien kokousten päätöksiä em. veroista
- Talonpoikien verovalituksia
- Kyläkuntien pyynnöistä verojen vähentämiseksi
- Maapäälliköiden päätöksiä talonpoikien valituksiin koskien maanjakoa ja volostioikeuden päätöksiä niistä
- Talonpoikien anomuksia päästä irti kyläkuntien maiden yhteisomistuksesta ja siirtyä yksityisiksi viljelijöiksi ja näitä koskevat luettelot

- Tietoja edellä mainitulla tavalla saatujen maiden myynnistä
- Talonpoikien anomuksia ja kyläkuntien päätöksiä ja kirjeenvaihtoa koskien metsän myyntiä ja niistä saatujen varojen käyttöä yhteisiin tarkoituksiin
- Volostihallinnon raportit ja maapääläköiden päätökset koskien talonpoikien luvatta käyttöön ottamistaan valtion- ja yhteismetsistä

VOLOSTIHALLINTO

KONTUPOHJAN, PETROSKOIN KIHlakUNNAN

Fondi 151

**1 265 arkistoyksikköä
vuodet 1876-1917**

PIETARI-PAVALIN, PETROSKOIN KIHlakUNNAN

Fondi 122

**730 arkistoyksikköä
vuodet 1867-1907**

TOLVUJAN, PETROSKOIN KIHlakUNNAN

Fondi 123

**1648 arkistoyksikköä
vuodet 1867-1916**

SUOJUN, PETROSKOIN KIHlakUNNAN

Fondi 107

**443 arkistoyksikköä
vuodet 1907-1912**

Perustettu asetuksella 19.2.1861 ja senaatin ukaasilla 15.2.1866. Volostihallinto valvoi verojen kantoa ja velkojen perimistä. Lakkautettiin 1917.

Asiakirjat:

- Volostihallinnon päätöksiä
- Volostihallinnon ja kyläkuntien kokousten päätöksiä
- Tietoja väestön lukumäärästä, yhteiskuntaluokista ja ammasteista
- Testamentti- ja omistuskirjaluetteloita
- Erilaisia asiakirjoja tilojen ja omaisuuden jaoista ja tietoja jaettujen tilojen lukumäärästä vuosilta 1874-1884
- Maaverolistoja
- Veronkantokirjoja erilaisista veroista ja kyytivelvollisuudesta
- Talonpoikien rangaistuskirjoja (rahaverot, raipparangaistukset ja arestit)
- Asiakirjoja talonpoikien rankaisemisesta luvattomasta metsän myynnistä
- Kyläkuntien päätöksiä ja luetteloita viljamakasiineista lainaksi annetusta jauhoista ja siemenistä ja niiden perimisestä takaisin
- Maanjakotoimituksista tehdyistä päätöksistä kihlakuntien ja kyläkuntien kokouksissa ja maanjakoasiakirjat

KIHLAKUNTIEN KOMISSIOT EDUSTAJIEN VALITSEMISEKSI VALTAKUNNAN DUUMAAN

Perustettiin asetuksella 19.12.1905 tehtävänään vaalilistojen laatiminen ja vuoden 1912 duuman vaalien jälkeen lakkautettiin.

Asiakirjat:

- Kiertokirjeitä vaalilistojen laatimisesta
- Kommissoiden pöytäkirjoja ja päätöksiä vaalilistojen ja vaalimiesten hyväksymisestä
- Kemin kaupungin vaalioikeutettujen kokousten pöytäkirjoja
- Valtuutettujen valinnasta kihlakuntien valintakokouksiin
- Arkangelin ja Aunuksen läänien kokousten edustajille annettuja valtakirjoja
- Kemin sahojen työläisten luetteloita ja Aunuksen läänin kaupunkien äänioikeutettujen luetteloita

AUNUKSEN LÄÄNIN ALUE- JA KAUPUNKIASIOIDEN VIRASTO

Fondi 22

2 037 asiakirjaa

vuodet 1890-1917

Perustettiin vuonna 1890 Aunuksen läänin maaseudun asioiden hoitoa varten ja vuonna 1892 lisäksi tuli kaupunkiasioden hoito. Valvoi kaupunkien itsehallintoelinten ja maaseudun itsehallintoelinten toimintaa. Lakkautettiin heinäkuussa 1917.

Asiakirjat:

- Viraston pöytäkirjoja
- Aunuksen läänin ja kihlakuntien kokousten pöytäkirjakonseptit
- Kaupunkien duumien ja hallitusten kokousten pöytäkirjakonseptit
- Viraston päätöksiä, kihlakuntien kokousten ja kaupunkien duumien tiedonantoja ja kirjeenvaihtoa valtuusmiesten ja porvareiden vanhimpien valinnasta sekä vaalilistoja
- Alue- ja kaupunkien duumien tulo- ja menoarviot
- Tietoja maa- ja kaupunkiveroista
- Aunuksen lääninkokouksen pyyntöjä varojen myöntämisestä kouluja, kirjastoja, sairaaloita, teiden rakentamista, maataloustyövälineiden hankkimiseksi
- Ylimääräisten kihlakunnankokousten pöytäkirjat koskien rahan hankkimiseksi Punaiselle Ristille ja armeijalle Venäjän-Japanin sodan aikana 1904-1905
- Petroskoin 200-vuotisjuhlakomitean pöytäkirjoja

II KAUPUNKIEN JA ALUEELLISET ITSEHALLINTOELIMET JA SÄÄDYT

KAUPUNKIEN HALLITUKSET

KEMIN KAUPUNGINHALLITUS

Fondi 158

358 arkistoyksikköä

vuodet 1874-1895

PETROSKOIN KAUPUNGINHALLITUS

Fondi 62

767 arkistoyksikköä

vuodet 1871-1918

Kaupunginhallitukset perustettiin asetuksella 16.6.1870 toimivat kaupunkien duumien toimeenpanevana elimenä. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja toimi kaupunginvaltuuston puheenjohtajana. Kemin kaupunginhallitus muutettiin asetuksella 11.6.1892 vuoden 1895 alusta Kemin kaupungin julkiseksi hallinnoksi. Petroskoin kaupunginhallitus lakkautettiin toukokuussa 1918.

Asiakirjat:

- Kaupunginhallituksen pöytäkirjat ja päätökset
- Toimintakertomukset
- Kirjeenvaihtoa Aunuksen lääninhallituksen ja Aunuksen lääninkonttorin kanssa vaaleista
- Vaalilistat
- Raha-asiainvuosikertomukset, tulo- ja menoarviot, kunnallisveroluettelot
- Petroskoin kaupunginhallituksen kirjeenvaihtoa Aunuksen vuorihallituksen kanssa velkojen perimisestä Aleksanterin tehtaan työläisiltä
- Tonttien myynnistä talojen rakentamista varten
- Petroskoin sähkölaitoksen vuosikertomuksia 1910-1917
- Yksityisten ihmisten hakemuksia saada vuokrata kasvi- ja heinämaita, kalastuspaikkoja
- Kauppa- ja teollisuuslupia
- Ruokatavaran-, rehun- ja rakennusmateriaalien hinnoista
- Kausityöläisten palkoista
- Hakemuksia saada vaihtaa säätyä
- Luetteloita äänioikeutetuista duuman vaalissa (1907)

KEMIN KAUPUNGIN JULKINEN HALLINTO

Fondi 250

380 arkistoyksikköä

vuodet 1895-1918

Perustettu 1895. Oli kaupungin itsehallinnon päättävä elin. Lakkautettiin 1918.

Asiakirjat:

- Kaupugin valtuutettujen kokousten päätöksiä (1895-1917)
- Kemin kaupungin tulo- ja menoarviot
- Veroluetteloita
- Tietoja leivän ja viljan myynnistä ja hinnoista
- Velallisten luetteloita
- Tietoja merestä saatavista tuotteista Kemin kihlakunnassa (1895)
- Sopimuksia kaupallisiin tarkoituksiin vuokratuista merialueista
- Luetteloita muille paikkakunnille metsä- ja uittotöihin menneistä talonpojista ja heidän ansioistaan
- Jak-saaren vuokraamisesta suomalaiselle Tapiola-metsäyhtiölle (1908-1914)
- Maanvuokrarahoista
- Luvista harjoittaa kauppaa
- Kauppiasluettelo (1895)
- Tietoja maatalous- ja teollisuustuotteiden hinnoista
- Kemin 2-vuotista merikoulua koskevia asiakirjoja (1902-1914)
- Petroskoin-Kemin rautatein rakentamista koskevaa kirjeenvaihtoa ja sähköitä (1914)
- Kirjeenvaihtoa Arkangelin lääninhallituksen kanssa Kemin holhousviraston perustamisesta
- Holhousviraston vuosikertomus ja ohjesääntö (1914)
- Kirjeenvaihtoa Kemin kihlakunnan lääkärin kanssa tartuntataudeista (1916)

AUNUKSEN LÄÄNIN SEMSTVOHALLINTO

Fondi 10

2 414 arkistoyksikköä

vuodet 1867-1918

Semstvohallinnon jäsenet valittiin lääninkouksissa ja oli toimeenpaneva elin. Lakkautettiin Aunuksen läänin toimeenpanevan komitean päätöksellä 22.2.1918.

Asiakirjat:

- läänin- ja kihlakuntien semstvokokousten päätöksiä
- Semstvohallinnon pöytäkirjoja (1882-1901)
- Semstvohallinnon selostuksia ja vuosikertomuksia
- Aunuksen kuvernöörin kiertokirjeitä, kirjeenvaihtoa lääninkanslian kanssa ym. koskien kaupunginvaltuutettujen ja rauhantuomareiden valinnoista (1874-1892)
- Tietoja teollisuudesta ja käsiteollisuudesta kihlakunnissa (1888-1918)
- Historiallinen katsaus vuoriteollisuuteen Poentsan kihlakunnassa
- Selostuksia ja kirjeenvaihtoa Aunuksen lääninhallituksen kanssa Poentsan kihlakunnan geologisista tutkimuksista (1872-1874)
- Tilastotietoja talonpoikaistalouksien kylvöstä ja sadosta, viljelysmaista (1873)
- Tietoja maareformin aikana talonpojille annetuista maista
- Katsaus semsvon toimenpiteistä maatalousneuvonnan hyväksi (1908) ja siihen myönnettyistä varoista ja neuvontatyötä tehteistä henkilöistä
- Tietoja elintarviketilanteesta kihlakunnissa
- Teiden ja siltojen rakentamisesta
- Kirjeenvaihtoa kulkulaitosministeriön kanssa Mariinskin vesijärjestelmästä (1877)
- Semstvon hallinnon tulo- ja menoarviot
- Tietoja veroista ja veloista
- Vuosikertomuksia ja kirjeenvaihtoa koskien kouluoloja kihlakunnissa, koulujen rakentamisesta ja kirkkokoulujen muuttamisesta semstvon kouluiksi

- Aunuksen läänin koulukomitean perustamisesta ja sen pöytäkirjat (1917)
- Tilastotietoja kirjastoista ja kansanopetuksesta
- Tietoja kansanterveysoloista
- Marinskin sairaalan vuosikertomuksia (1884-1888)
- Kertomuksia volostinvälskäreiden toiminnasta Puutoisten ja Aunuksen kihlakunnissa (1871)
- Kirjeenvaihtoa rokotuksista (1871, 1892)
- Lainojen myöntämisestä sairaaloiden rakentamista varten
- Selostuksia eläinlääkintätilanteesta
- Tietoja meteorologisista tutkimuksista (säähavainnoista) läänissä (1900-1905)
- Kirjeenvaihtoa hydrologisista tutkimuksista Äänisjärvellä (1878)-

KIHLAKUNTIEN SEMSTVOHALLINTO

AUNUKSEN SEMSTVOHALLINTO

Fondi 207

145 arkistoyksikköä

vuodet 1867-1918

PETROSKOIN SEMSTVOHALLINTO

Fondi 14

1994 arkistoyksikköä

vuodet 1867-1918

POVENTSAN SEMSTVOHALLINTO

Fondi 235

1687 arkistoyksikköä

vuodet 1867-1918

PUUDOSIN SEMSTVOHALLINTO

Fondi 236

638 arkistoyksikköä

vuodet 1867-1918

Perustettiin kihlakuntien semstvokokousten toimeenpaneavaksi elimeksi ja lakkautettiin Aunuksen läänin toimeenpanevan komitean päätöksellä 22.2.1918.

Asiakirjat:

Läänin- ja kihlakuntien semstvokokousten päätökset ja pöytäkirjat

-Semstvohallinnon vuosikertomukset

-Tulo- ja menoarviot

-Kirjeenvaihtoa Petroskoin semstvohallinnon perustamisesta (1867)

-Kirjeenvaihtoa volostihallinnon kanssa itsehallinnosta (1917)

-Edustajien valinnasta kolmanteen valtakunnan duumaan ja Perustavaan Kokoukseen

-Tietoja kaupasta ja teollisuudesta

-Poentsan taloudellisen neuvoston asettamisesta (1911)

-Puudosin ja Poentsan taloudellisen neuvoston pöytäkirjoja (1911-1913)

-Petroskoin kihlakunnan maataloudellisista oloista (1916)

-Tietoja karjan määrästä talonpoikaistaloissa Petroskoin ja Poentsan kihlakunnissa

- Läänin- ja Poentsan kihlakunnanagronomin vuosikertomuksia (1911-1914)
- Varojen myöntämisestä maatalousneuvontaan (1911-1914)
- Maatalousvanhimman ja maatalousneuvojan vuosikertomuksia Poentsan ja Puudosin kihlakunnissa (1911-1913)
- Kirjeenvaihtoa soidenkuivatuksesta
- Tietoja vihannesten viljelystä
- Tietoja maitotaloudesta Poentsan kihlakunnassa (1899, 1913-1914)
- Kirjeenvaihtoa lääninkanslian kanssa maatalous- ja kulutusyhtymistä
- Maatalousyhtymien vuosikertomuksia
- Viljamakasiinien perustamisesta ja niistä avustusta pyytäneiden talonpoikien luetteloita sekä elintarvikkeiden ja rehujen hintoja
- Erilaisista veroista, velka- ja rästituetteloista
- Teitten ja siltojen rakentamisesta
- Aunuksen kihlakunnan semstvohallinnon kertomuksia kouluoloista (1905-1915)
- Tilastotietoja Petroskoin (1867) ja Poentsan (1907) kouluista
- Aunuksen kihlakunnan pyhäkouluista (1914-1915)
- Määrärahan myöntämisestä koulukirjastoille
- Tilastotietoja ja kertomuksia Aunuksen kihlakunnan kirjastoista (1913-1915)
- Tilastotietoja ja kirjeenvaihtoa semstvonlääkäreiden kanssa terveydenhoito-oloista Petroskoin kihlakunnassa
- Tietoja Välskärin työpisteistä Puudosin kihlakunnassa (1914)
- Tiedonantoja sairastuneista ja sairauksista eri alueilla
- Sairaaloitten rakentamisesta
- Petroskoin semstvosairaalan kirurgisen osaston vuosikertomus (1889)
- Petroskoin kihlakunnan semstvilääkäriin tarkastuskertomus kihlakunnan sairaaloitten tilasta (1872)
- Läänin eläinlääkäriin vuosikertomus (1884)
- Kirjeenvaihtoa Siperianruton ja muiden sairauksien leviämisestä (1893-1894, 1907)
- Lastenkotien avaamisesta niille lapsille, joiden isät olivat kaatuneet tai haavoittuneet sodassa (1916)
- Säähavaintotaulukot Poentsan kihlakunnasta (1897-1901)

AUNUKSEN LÄÄNIN AATELISTON EDUSTAJAKOKOUS

Fondi 490

743 arkistoyksikköä

vuodet 1803-1909

Perustettiin vuonna 1803 aateliston säätyelimeksi, joka valitsi läänin aatelismarsalkan ja aateliston edustajat paikallishallinnon elimiin. Lakkautettiin lokakuussa 1917.

Asiakirjat:

- Edustajakokouksen pöytäkirjat
- Kirjeenvaihtoa edustajien valinnasta
- Aateliston anomuksia ja kirjeenvaihtoa tulla otetuksi säädyn kirjoihin
- Luettelot Aunuksen läänin tilanomistajista sekä heidän omaisuudestaan
- Luettelot tilanomistajien alaisista talonpojista
- Talonpoikien valituksia sekä aatelismarsalkan raportteja ja kirjeenvaihtoa tillanomistajien huonosta kohtelusta talonpoikiaan kohtaan
- Kirjeenvaihtoa Aunuksen kameraalihovin ja Petroskoin kihlakunnan konttorin kanssa talonpoikien maksamista semstvoveroista

III OIKEUSLAITOKSEN JA PROKURAATTORINVIRASTON ARKISTOT

1. OIKEUSVIRANOMAISET ENNEN REFORMIA

AUNUKSEN RIKOSOIKEUS

Fondi 655

1756 arkistoyksikköä

vuodet 1784-1836

Toimi 1784-1797 Aunuksen käskynhaltijakunnan rikosoikeutena. Perustettiin uudelleen 1802 Aunuksen kuvernementin perustamisen yhteydessä. Kuvernementin rikosylioikeus. Yhdistettiin vuonna 1836 Aunuksen siviilioikeuteen.

Asiakirjat:

- Istuntojen pöytä- ja päiväkirjat
- talonpoikien valituksia tilanomistajien ankaruudesta
- talonpoikien vastustuksesta tilanomistajien mielivaltaa vastaan (murhapoltoista, maksamattomista veroista jne.)
- karanneiden maaorjien kiinniotosta ja rankaisemisesta
- talonpoikien vastustuksesta maanjakojen läpiviemisestä
- talonpoikien metsänkaadosta tilanomistajien ja kruununmetsissä
- talonpoikien vetäytymisestä rekrytointiin osallistumisesta
- Talonpoikien valituksia koskien paikallista itsehallintoa, laitonta veronkantoa ja epäoikeudenmukaisia tienteko- ja muita rasituksia
- Talonpoikien rankaisemista tsaarille tehdyistä valituksista paikallishallinnon laittomuuksista

AUNUKSEN SIVIILIOIKEUS

Fondi 656

2 264 arkistoyksikköä

vuodet 1784-1836

Toimi 1784-1797 Aunuksen käskynhaltijakunnan; vuodesta 1802 lähtien Aunuksen kuvernementin siviilioikeutena. Ylioikeus siviiliasioissa sekä käskynhaltijakunnassa että kuvernementissä. Yhdistettiin vuonna 1836 rikosoikeuteen.

Asiakirjat:

- Kauppakirjoja (oikeaksi todistettuja), lahjakirjoja, maaorjatalonpoikien kiinnityksiä ja kinnekirjoja, tehtaiden alaisuuteen merkityt talonpojat
- Maaorjien ja maaorjatalonpoikien vapauttamisesta, talonpoikien asemasta ja rasituksista
- Volostien ja kylien virkamiesten laittomuuksista
- Perintöjen jaoista; maariidoista, heinämaista (niitoista), kalastuspaikoista tilanomistajien (myös kauppiaiden, kirkonpalvelijoiden) ja talonpoikien kesken, sekä naapuritalonpoikien kesken
- takavarikoidun omaisuuden (maa-, kiinteä-) myyntikiellosta ja maksukyvyttömistä talonpojista

AUNUKSEN RIKOS- JA SIVIILIOIKEUS

Fondi 9

4602 arkistoyksikköä

vuodet 1836-1894

Muodostettiin vuonna 1836 rikos- ja siviilioikeuksien yhdistyttyä. Lakkautettiin 1894. Viranomaisen veto- ja nostoasioissa kihlakunnanoikeuksille, holhousoikeuksille, kaupunkien maistraateille, raadeille ja aatelisholhousvirastolle. Ensimmäinen oikeusaste maaorjien kiinnitys- ja vapauttamisasiossa, aatelismiesten tekemissä ja virkarikoksissa.

- istuntojen pöytä- ja päiväkirjat
- talonpoikien vastarinnasta paikallisviranomaisia vastaan koskien veronkantoa, rasituksia, verorästejä (1868-1892), rekrytoinnin karttamisesta ja siitä poisjäännistä
- maanjaoista
- kirjeenvaihtoa Aunuksen maanmittauskonttorin, kuvernementtihallinnon ja valtion omaisuuden viraston (?) käymää kirjeenvaihtoa maanjakokirjojen, karttojen ja piirustusten laatimisesta (1844-1894).
- Asiakirjoja koskien kiistoja tilanomistajien ja valtioneuvoston välillä maanhallintaoikeuksista, kaustuksesta, niittoista, myllyistä ja muusta kiinteästä omaisuudesta Vytegran ja Lotinanpellon kihlakunnissa.
- Asiakirjoja riidoista Aunuksen vuorihallituksen sekä vuoritalonpoikien välillä Aunuksen kihlakunnassa (1858).
- Talonpoikien valituksia viranomaisten laittomuuksista verojen ja maksujen kannossa, tienteko- ja muissa rasituksissa.
- Asiakirjoja laittomasta metsänkaadosta valtion- ja tilanomistajan, metsäkauppiaiden ja talonpoikien osaomistamisesta metsissä.
- Asiakirjoja ilmiannoista koskien talonpoikien kääntymisestä ja käännäytymisestä vanhauskoisuuteen, vanhauskoisten rukoushuoneiden avaamisesta, kirkollisten toimitusten laiminlyönnistä (välttämisestä?).
- Asiakirjoja maariidoista, omaisuuden jaoista.

AUNUKSEN MAAYLIOIKEUS

Fondi 644

259 arkistoyksikköä

vuodet 1784-1796

Perustettiin vuonna 1784 Aunuksen käskihaltijakuntaan. Aatelisten säätyoikeus, alempien maaorjien veto-oikeus (muutoksenhakuinstanssi?).

Asiakirjat:

- Aunuksen käskynhaltijakunnan ukaasit.
- Istuntojen pöytä- ja päiväkirjat (tuomiokirjat).
- Aateliskartanoiden omaisuuskirjat (saantokirjat?).
- Asiakirjat maaorjatalonpoikien kiinnittämisestä maahan, maariidoista tilanomistajien kanssa.
- Tilanomistajien raakuuksista talonpoikia kohtaan.

AUNUKSEN YLIOIKEUS (TALONPOIKIA VARTEN)

Fondi 642

966 arkistoyksikköä

vuodet 1777-1797

Perustettiin vuonna 1777 valtiontalonpoikien säätyoikeudeksi. Vetotuomioistuin alioikeuksista. Lakkautettiin vuonna 1797. Tilalle kihlakunnanoikeudet.

Asiakirjat:

-Tuomiokirjat.

-Väestöluetteloita (erilaiset talonpojat)

-Maariitoja

-Talonpoikien valituksia vastaavien alioikeuksien päätöksistä.

-Kirjeenvaihtoa Aunuksen ja Novgorodin käskynhaltijakuntien ja alempien oikeusasteiden kanssa rekryyttien värväyksestä.

ALIOIKEUDET (TALONPOIKIA VARTEN)

KEMIN

Fondi 312

1 arkistoyksikkö

vuosi 1792

AUNUKSEN

Fondi 584

1935 arkistoyksikköä

vuodet 1777-1797

PAATENEEN

Fondi 650

312 arkistoyksikköä

vuodet 1777-1794

PETROSKOIN

Fondi 647

205 arkistoyksikköä

vuodet 1777-1796

POVENTSAN

Fondi 651

26 arkistoyksikköä

vuodet 1786-1788

PUUDOSIN

Fondi 645

81 arkistoyksikköä

vuodet 1786-1797

Asiakirjat:

- Novgorodin ja Aunuksen käskynhaltijakuntien sekä Aunuksen vastaavan ylioikeuden ukaasit.
- Alioikeuksien pöytäkirjat.
- Kauppiaskirjat

- Veronkantokirjat
- Kirjeenvaihtoa ylioikeuden kanssa säädystä toiseen siirtymisestä.
- Asiakirjoja maariidoista ja metsänkaadosta.
- Talonpoikien valituksia paikallisten viranomaisten laittomuuksista.

KIHLAKUNNAN OIKEUDET

KEMIN

Fondi 200

697 arkistoyksikköä

vuodet 1823-1889

AUNUKSEN

Fondi 169

525 arkistoyksikköä

vuodet 1797-1868

PETROSKOIN

Fondi 58

157 arkistoyksikköä

vuodet 1797-1868

POVENTSAN

Fondi 249

78 arkistoyksikköä

vuodet 1802-1868

PUUDOSIN

Fondi 251

513 arkistoyksikköä

vuodet 1797-1868

Perustettiin vuonna 1797 siviili- ja rikosasioiden käsittelyä varten.
Eivär toimineet vuosina 1867-1870 (Kemiä lukuunottamatta) oikeuslaitoksen uudistamisen vuoksi.

Asiakirjat:

- Tuomiokirjat (istuntojen pöytäkirjat).
- Asiakirjoja maaorjien kiinnityksistä, karanneista talonpojista, talonpoikien erilaisista valituksista
- Asiakirjoja luvattomasta kaupasta Kemin ja Petroskoin kihlakunnissa.

AUNUKSEN KUVERNEMENTIN MAISTRAATTI

Fondi 643

452 arkistoyksikköä

vuodet 1777-1797

Perustettiin 1777. Revisio- ja veto-tuomioistuini kaupunkien maistraatteja varten. Lakkautettiin Aunuksen käskynhaltijakunnan lakatessa olemasta.

Asiakirjat:

- Aunuksen käskynhaltijakunnan ukaaseja.
- Maistraatin pöytäkirjat.
- Kirjeenvaihtoa käskynhaltijakunnan ja kaupunkien maistraattien kanssa kaupunkien itsehallintoelimien vaaleista.
- Tiedonantoja porvareista, kauppiasta, kaupungeissa asuvista tilanomistajain alaista ja valtiontalonpojista.
- Tietoja erilaisista maksuista, rasituksista ja omaisuudesta.
- Tiedonantoja elintarvikkeiden hinnoista.

KAUPUNKIEN MAISTRAATIT

KEMIN

Fondi 253

1903 arkistoyksikköä

vuodet 1787-1825

AUNUKSEN

Fondi 175

453 arkistoyksikköä

vuodet 1796-1866

PETROSKOIN

Fondi 63

1694 arkistoyksikköä

vuodet 1778-1866

PUUDOSIN

Fondi 648

172 arkistoyksikköä

vuodet 1787-1799

Perustettiin vuosina 1777-1778. Oli porvareiden ja kauppiaiden oikeusviranomainen. Lakkauttiin vuonna 1866 oikeuslaitoksen uudistuksen yhteydessä.

Asiakirjat:

- Aunuksen käskynhaltijakunnan ja kuvernementin ukaasit.
- Maistraattien pöytäkirjat.
- Tietoja kaupunkien väestöstä.

-Verotustietoja.

-Tietoja omaisuuden jaoista.

2. OIKEUSVIRANOMAISET REFORMIN JÄLKEEN

PETROSKOIN PIIRIOIKEUS

Fondi 30

1778 arkistoyksikköä

vuodet 1894-1918

Piirioikeuksien perustaminen liittyy jo vuonna 1864 aloitettuun oikeuslaitoksen reformiin, mutta toteutettiin syrjäseuduilla vasta 1894. Lakkautettiin helmikuussa 1918.

Asiakirjat:

- Pöytäkirjat ja vuosikertomukset
- Talonpoikien, työläisten ja kaupunkien porvareiden vastustuksesta verojen keräämistä vastaan (1905-1908)
- Luvattomasta metsänhakkuusta (1903-1907)
- Virkamiesten väärinkäytöksiä
- Riitamaista ja tilojen jaoista
- Kulutussyhtymien ohjesäännöt ja asiakirjat 1917
- Kirjeenvaihtoa väliaikaisen hallituksen kanssa Perustavan Kokouksen vaaleista (1917)

KAUPUNGINTUOMARIT

PETROSKOIN, 1. OSASTO

Fondi 61

182 arkistoyksikköä

1894-1911

PETROSKOIN, 2. OSASTO

Fondi 116

184 arkistoyksikköä

1894-1907

Virat perustettiin lailla 12.7.1889 ja lakkautettiin vuonna 1912.

Asiakirjat:

- Poliittisista syistä karkoitettuja koskevia asiakirjoja (1906)
- Vappukulkueesta vuonna 1906, syytteitä
- Siviiliasioita, mm. omaisuudenjaoista ja velkojen perimisestä

3. PROKURAATTORINLAITOKSET

AUNUKSEN LÄÄNIN PROKURAATTORI

Fondi 183

1095 arkistoyksikköä

vuodet 1802-1894

Virka peruutettiin vuonna 1802 tehtävänään valvoa oikeus- ja hallintoviranomaisia läänissä ja lakkautettiin vuonna 1894 vuoden 1864 oikeusreformin mukaisesti.

Asiakirjat:

- Talonpoikien valituksia viranomaisten väärinkäytöksistä
- Siperiaan lähetettyjen valituksia
- Viranomaisten ja tilanomistajien viivytystä maareformin (1861) toimeenpanossa
- Veroista ja maksuista
- Tietoja tapahtumista kihlakunnissa

PETROSKOIN PIIRIOIKEUDEN PROKURAATTORI

Fondi 31

1758 arkistoyksikköä

vuodet 1894-1917

Edellisen viranomaisen seuraaja. Lakkautettiin tammikuussa 1918.

Asiakirjat:

- Tuomiokirjat
- Vuosikertomukset
- Kirjeenvaihtoa oikeusministeriön kanssa
- Työläisten, talonpoikien ja sotilaiden levittämästä laittamasta kirjallisuudesta
- Poventsan ja Puudosin mielenosoituksista (1905) muista poliittisista syistä karkotettujen mielenilmauksista (1905)
- Rautatieläisten lakosta Njandomassa joulukuussa 1905
- Uittotyöläisten lakosta 1906
- Aunuksen rautatien rakentajien lakosta 1913
- Syytteitä talonpoikia vastaan kieltäytymisestä maksamasta veroja ja sotapalveluksesta sekä laittomasta metsänmyynnistä (1903-1906)
- Syytteitä talonpoikia ja työläisiä vastaan heidän sodanvastaisista mielipiteistään (1904-1905, 1914-1917)

IV SANTARMI-POLIISIHALLINTOVIRANOMAISET

AUNUKSEN LÄÄNIN SANTARMIHALLITUS

Fondi 19

1033 arkistoyksikköä

vuodet 1867-1917

Perustettiin asetuksella 9.9.1867 valvomaan poliittisista syistä karkotettuja. Lakkautettiin maaliskuussa 1917.

Asiakirjat:

- Santarmikomennuskunnan, Poliisiosaston ja Aunuksen santarmihallituksen päiväkäskyjä
- Venäjän tärkeimpien läänien ja kaupunkien santarmihallitusten katsauksia ja tiedonantoja (1882-1897)
- Katsauksia Aunuksen läänin yhteiskuntapoliittisesta tilanteesta (1897-1905)
- Marxin ja Leninin teosten ja muun laittoman kirjallisuuden levittämisestä
- Tolstoin, Korolenkon ja Tchehovin teosten takavarikoimisesta
- Luetteloita kielletystä ja takavarikoidusta kirjallisuudesta
- Tietoja poliittisista ja hallinnollisista syistä karkoitettujen valvonnasta
- Petroskoin poliisimestarin ja kihlakuntien poliisipäälliköiden raportit sosiaalidemokraattisen puolueen (RSDRP) ohjesääntöjen ja julistuksien levittämisestä sekä II puoluekokouksen päätöslauselmien ja Vpered -lehden levittämisestä (1905-1906)
- Tiedoituksia poliittisista syistä karkotettujen mielenosoituksista Puudosissa ja Poventsassa sekä vappukokouksesta Aunuksen kaupungissa (1905).
- Njandoman aseman työläisten lakkoa koskevat asiakirjat (joulukuu 1905)
- Petroskoin poliisimestarin raportit työläisten mielenosoituksista (kesä-, joulukuu 1906)
- Aleksandrovin tehtaan työläisten kokouksesta (13.7.1906) ja tutkinta-asiakirjat tehtaan työläisten lakosta (syyskuu 1906)
- Tietoja Mariinskin kanavan työläisten lakosta Vytegrassa (maaliskuu 1907) ja metsä- ja uittotyöläisten lakosta Lotinanpellon ja Vytegran kihlakunnissa (1907)
- Kirjeenvaihtoa koskien Petroskoin RSDRP:n komitean toimintaa (1908) sekä komitean jäsenten kuulustelupöytäkirjat ja komitean jäsenen opettaja G.K. Poljakovin pidätyksestä
- Luettelo henkilöistä, jotka ovat tilanneet Pravda-lehden Petroskoissa (1913)
- Tilanteesta väestön keskuudessa Aunuksen läänissä (Pietarin ohrana)
- Raportteja uittotyöläisten lakoista Lotinanpellon kihlakunnassa (1912) sekä lakoista Gromovin ja Solmannin sahoilla.

KIHLAKUNTIEN POLIISIHALLINTO

AUNUKSEN

Fondi 193

100 arkistoyksikköä
vuodet 1862-1917

PETROSKOIN

Fondi 324

3889 arkistoyksikköä
vuodet 1862-1917

POVENTSAN

Fondi 197

102 arkistoyksikköä
vuodet 1862-1911

PUUDOSIN

Fondi 194

1289 arkistoyksikköä
vuodet 1862-1917

Kihlakuntien poliisihallinto perustettiin vuonna 1863 jatkamaan semstvo-oikeuksien tehtäviä johtajanaan kihlakunnan poliisipäällikkö. Lakkautettiin maaliskuussa 1917.

Asiakirjat:

- Aunuksen, Petroskoin ja Puudosin poliisihallinnon pöytäkirjat
- Petroskoin ja Puudosin poliisihallinnon vuosikertomukset (1863-1915)
- Aunuksen ja Petroskoin poliisipäällikön tiedoitukset väestön mielialasta (1901-1915)
- Kirjeenvaihtoa poliisikomissaarien kanssa työläisten tyytymättömyydestä metsätuotteiden myyntihintoihin
- Luetteloita ja tietoja poliittisista ja hallinnollisista syistä karkoitetuista
- Sisäasiainministeriön kiertokirjeet ja kuvernöörin määräykset koskien vallankumouksellista kirjallisuutta
- Asiakirjoja laittomasta metsänhakuusta
- Asiakirjoja poliisiviranomaisten väärinkäytöksistä
- Veroluetteloita (1870-1916)
- Poliisikomissaarien, volostihallinnon ja maalaispoliisien raportit erilaisista tapahtumista ja luonnonmullistuksista

POLIISIKOMISSAARIT

PETROSKOIN KIHLAKUNNAN POLIISIHALLINNON 1. PIIRI

Fondi 619

897 arkistoyksikköä
vuodet 1846-1917

PETROSKOIN KIHlakUNNAN POLIISIHALLINNON 2. PIIRI

Fondi 620

843 arkistoyksikköä

vuodet 1838-1917

PETROSKOIN KIHlakUNNAN POLIISIHALLINNON 3. PIIRI

Fondi 621

138 arkistoyksikköä

vuodet 1849-1917

PUUDOSIN KIHlakUNNAN POLIISIHALLINNON 1. PIIRI

Fondi 623

219 arkistoyksikköä

vuodet 1851-1917

PUUDOSIN KIHlakUNNAN POLIISIHALLINNON 2. PIIRI

Fondi 624

399 arkistoyksikköä

vuodet 1875-1917

Virka perustettiin vuonna 1837 tehtävänä johtaa poliisipiirejä. Lakkautettiin vuonna 1917.

Asiakirjat:

- Poliisikomissaarien vuosikertomuksia
- Maalaispoliisien raportit
- Tietoja poliittisesta ja taloudellisesta tilanteesta kunnissa
- Väestötietoja
- Sisäasiainministeriön kiertokirjeitä ja kuvernöörien määräyksiä koskien poliittisista syistä karkoitettuja ja heidän valvontaansa
- Maalaispoliisien raportteja karkoitettujen käyttäytymisestä
- Aunuksen lääninhallituksen määräyksiä ja kirjeenvaihtoa kihlakuntien poliisihallinnon kanssa karanneiden sotilaiden ja talonpoikien etsimisestä
- Veroluetteloita
- Ruokatavaroiden, rehun ja rakennustarvikkeiden hinnoista

V SOTILASVIRANOMAISET

AUNUKSEN KUVERNEMENTIN REKRYTOINTIVIRASTO

Fondi 191

859 arkistoyksikköä

vuodet 1803-1874

Perustettu vuonna 1802 sotilaiden rekrytointia varten. Lakkautettu vuonna 1874.

- Viraston pöytäkirjat
- Kirjeenvaihtoa Aunuksen lääninhallituksen kanssa sotilaiden värväyksestä
- Värvättyjen luetteloita
- Talonpoikien värväyksestä ja värväyssopimuksia
- Kaupunkien duumien raportteja sotilaiden värväyksestä
- Aunuksen ja Kronstadtin tehtaiden sekä Aunuksen lääninhallituksen välisiä sopimuksia ottaa sotaväkeen "laiskat" työläiset, karanneet talonpojat sekä vankeja
- Kirjeenvaihtoa lääninhallituksen kanssa sotapalvelusta välttelevien talonpoikien etsimiseksi (1809-1838)
- Talonpoikien valituksia viranomaisten väärinkäytöksistä

AUNUKSEN LÄÄNIN ASEVELVOLLISUUSASIAIN VIRASTO

Fondi 23

832 arkistoyksikköä

vuodet 1874-1917

Perustettiin vuonna 1874 läänin sotilasasioiden järjestelyn yhteydessä ja lakkautettiin vuonna 1918.

Asiakirjat:

- Viraston pöytäkirjat
- Nostoväen järjestelysuunnitelmat (1897-1903)
- Aunuksen ja Kargopolin kihlakuntien liikekannallepanosuunnitelmat
- Kutsuntojen järjestämisestä läänissä ja kihlakunnissa (1874-1915)
- Nostoväen- ja reserviläisten luetteloita
- Kutsuntoja koskevia valituksia
- Anomuksia vapautua kutsunnoista
- Luetteloita sotilaskäyttöön tarkoitetuista hevosista

AUNUKSEN KAMERAALIHovi**Fondi 4****15 972 arkistoyksikköä****vuodet 1785-1918**

Perustettiin vuonna 1784 Aunuksen käskynhaltijakunnan korkeimmaksi taloushallintoelimeksi. Toiminta lopetettiin käskynhaltijakunnan lakkauttamisen yhteydessä vuonna 1797 ja aloitettiin uudelleen vuonna 1802, kun Aunuksen kuvernementti perustettiin. Tehtäviin kuului läänin tilinpito, veroasiat ja väestökirjanpito. Kameraalihovi vastasi kruunun varojen hoidosta ja veronkannosta.

Asiakirjat:

- Kameraalihovin ja sen alaisen Aunuksen vuoritoimen pöytäkirjat
- Kameraalihovin ja sen alaisten viranomaisten tilit (tulot ja menot, tili-ilmoitukset)
- Valtiovarainministeriön kiertokirjeet ja ilmoitukset viina-, suola- ja tupakkamonopolikysymyksissä
- Paikallishallinnon tilit ja tiedonannot koskien nautintoaineiden verotusta ja tuotantoa.
- Tiedontantoja myönnettyistä kauppa- ja teollisuusluvista ja suoritetusta verotuksesta
- Kiinteistö-, elinkeino- ja omaisuusveroluetteloita
- Talonpoikien, kauppiaiden, porvareiden, kirkonpalvelijoiden ja vanhauskoisten henkikirjoja
- väestönmuutosluetteloita
- Isojakoasiakirjat (1780-1797), maa- ja metsätilakartat, verotustiedot
- Tuomioistuimien asiakirjat koskien maanjakoa yksityisille (viljelysmaa, niityt, metsät)
- Verotusta koskevia ilmoituksia ja tiedonantoja sekä jauhojen ja muiden maataloustuotteiden verohintailmoituksia
- Veroviranomaisten, kunnallislautakuntien ilmoituksia, kameraalihovin johtajan selostus sodan vaikutuksesta läänin oloihin
- Kulutusosuuskuntien tilejä (1912-1915)

AUNUKSEN KUVERNEMENTIN KONTROLLIHovi**Fondi 13****4 581 arkistoyksikköä****vuodet 1866-1918**

Perustettu vuonna 1866 paikalliseksi valtion konrolliviranomaiseksi tehtävänä virastojen raha-asioiden valvonta ja tarkastus. Lakkautettiin 21.3.1918.

Asiakirjat:

Pöytäkirjat

- Tarkastuskertomukset 1870-1901
- Virastojen kertomukset menoistaan
- Veroluetteloita
- Tilastotietoja valtionmetsistä ja -maa-alueista

- Aunuksen vuoripiirin tehtaiden vuosikertomuksia 1873-1908
- Aunuksen vuoripiirin tehtaiden rakennus- ja korjaustöiden menoarvioita
- Kirjeenvaihtoa vuoriosaston kanssa yksityisille henkilöille myönnettävistä luvista kaivoksien avaamiseksi
- Tietoja rakennustarvikkeiden hinnoista
- Kansakoulujen vuosikertomuksia
- Kansakoulujen luetteloita
- Luetteloita liikekannallepanon aiheuttamista menoista ensimmäisen maailmansodan aikana

AUNUKSEN LÄÄNINRAHASTO

Fondi 73

241 arkistoyksikköä
vuodet 1811-1918

Perustettiin vuonna 1802 valvomaan valtion tuloja ja menoja läänissä. Lakkautettiin joulukuussa 1918.

Asiakirjat:

- Aunuksen läänin kameraalihovin määräyksiä
- Aunuksen lääninrahaston menoarvioita
- Veroluetteloita
- Rästilueteloita
- Valtion asunto- ja sotaveroista (1916)

KIHLAKUNNAN RAHASTOT

KEMIN -

Fondi 226

415 arkistoyksikköä
vuodet 1786-1917

AUNUKSEN

Fondi 204

141 arkistoyksikköä
vuodet 1827-1916

PETROSKOIN

Fondi 534

20 yksikköä
vuodet 1778-1917

POVENTSAN

Fondi 221

343 arkistoyksikköä
vuodet 1797-1918

PUUDOSIN

Fondi 222

212 arkistoyksikköä

vuodet 1802-1920

Perustettiin vuonna 1775 ja lakkautettiin joulukuussa 1918.

Asiakirjat:

- Kuvernementin ja läänin kameraalihovin määräyksiä
- Kihlakunnan rahaston vuosikertomuksia
- Tulo- ja menoarvioita
- Valtiontalonpoikien, tilanomistajien, kauppiaiden ja porvareiden henkikirjoja
- Tietoja talonpoikien muuttoluvista muualle Venäjälle
- Luetteloita maksuista, joilla talonpojat lunastivat itsensä vapaaksi Petroskoin kihlakunnassa 1883.
- Veroluetteloita
- Rästilueteloita
- Kertomuksia ja luetteloita luvista saada harjoittaa kauppaa ja teollisuutta
- Kauppaliikkeille määräytyistä veroista
- Kauppaliikkeiden tarkastuksesta
- Aksiisituloista
- Sotaveroista (1904-1905, 1915-1916)

AUNUKSEN LÄÄNIN ELINKEINOVEROVIRASTO

Fondi 21

260 arkistoyksikköä

vuodet 1865-1918

perustettiin vuonna 1864 kauppaliikkeiden ja teollisuuslaitoksen verottamista varten.
Lakkautettiin vuonna 1918.

Asiakirjat:

- Pöytäkirjat
- Luetteloita kauppaliikkeistä ja teollisuuslaitoksista
- Elinkeinoveron keräämisestä kauppaliikkeiltä ja teollisuuslaitoksilta
- Lisäverojen keräämisestä
- Tarkastuskertomuksia (kauppa, teollisuus)
- Väärin maksetuista elinkeinoveroista ja määräytyistä sakoista
- Kirjeenvaihtoa Aunuksen kameraalihovin kanssa verovalituksista

KIHLAKUNNAN VEROTARKASTAJAT

KEMIN

Fondi 304

191 arkistoyksikköä

vuodet 1885-1917

AUNUKSEN

Fondi 5

131 arkistoyksikköä
vuodet 1895-1918

PETROSKOIN

Fondi 6

751 arkistoyksikköä
vuodet 1885-1917

POVENTSAN

Fondi 8

472 arkistoyksikköä
vuodet 1885-1917

PUUDOSIN

Fondi 7

559 arkistoyksikköä
vuodet 1885-1918

Tarkastajan virka perustettiin 1885 kaupasta saatavien tulojen ja kiinteistötulojen valvontaa varten. Tarkastaja osallistui verojen määräämiseen ja valvoi veronkantoa. Lakkautettiin joulukuussa 1918.

- Verotarkastajien vuosikertomukset
- Kertomukset talonpoikien taloudellisesta tilanteesta
- Kyläyhteisöjen päätöksiä verojen taksoituksesta
- Erilaisia veroluetteloita
- Rästiluetteloita
- Puudosin kihlakunnassa metsätöissä olleiden talonpoikien palkasta pidätetyistä maksamattomista veroista
- tarkastuskertomuksia ylöskantomiesten toiminnasta
- Luvista harjoittaa kauppaa ja teollisuutta
- Kauppaliikkeiden ja teollisuuslaitosten tarkastuskertomuksia
- Veroja määränneiden virastojen pöytäkirjat
- Tietoja kiinteästä omaisuudesta maksetuista veroista

VALTIONPANKIN PETROSKOIN OSASTO

Fondi 74

654 arkistoyksikköä
vuodet 1911-1917

Pankki avattiin vuonna 1911 ja lakkautettiin 1918.

Asiakirjat:

- Valtionpankin Petroskoin osaston, kihlakunnan rahastojen ja osakeyhtiöiden tilit
- Osaston tarkastuksesta
- Pääkirjat
- Tietoja pääomaliikenteestä

- Yksityisten luottolaitosten tileistä
- Luetteloita teollisuuslainoista
- Kirjeenvaihtoa luottoyhtiöiden kanssa, kaupunkien pankkien kanssa lainojen myöntämisestä
- Yksityisten pankkien taseista

VII TILASTOHALLINNON ARKISTOT

AUNUKSEN LÄÄNIN TILASTOKOMITEA

Fondi 27

2188 arkistoyksikköä

vuodet 1835-1917

Perustettiin vuonna 1835. Keräsi tietoja väestön määrästä ja elinkeinoista sekä taloudellisesta tilasta. Julkaisi vuosikirjaa (Pamjatnye Knizki). Virasto lakkautettiin 20.1.1918.

Asiakirjat:

- Komitean pöytäkirjoja ja vuosikertomuksia
- Tilastollisia katsauksia läänistä, kihlakunnista ja kaupungeista
- Tietoja tehtaiden ja verstaiden lukumäärästä ja niiden työläisten määrästä 1879-1898
- Tietoja metsänhakuista 1872-1917
- Tietoja kalastuksesta ja metsästyksestä
- Tietoja palkoista 1899-1915
- Tietoja käsiteollisuuden kehittämisestä 1896
- Tietoja isostajaosta (kortisto) 1870-1916
- Tietoja yleisvenäläisestä maatalouslaskennasta 1916
- Tietoja markkinoista ja toreista
- Myönnytyistä luvista käydä kauppaa läänissä 1867-1915
- Tietoja maataloustuotteiden hinnoista
- Tietoja laivaliikenteestä Laatokalla ja Äänisjärvellä 1879-1915
- Tietoja oppilaitoksista ja kirjastoista
- Postikonttoreiden vuosikertomuksia lehtien ja julkaisujen levittämisestä 1859-1907
- Komitean jäsenten historiallisia ja kansatieteellisiä käsikirjoituksia (K.A. Ginter, A.I. Ivanov, A.V. Voronov)
- Kirjeenvaihtoa aineiston keräämisestä historiallis-kansatieteellistä museota varten 1886-1899 ja Tiedeakatemian museota varten 1894
- Luotteloita kirjoista ja harvinaisista käsikirjoituksista, jotka on lähetetty Venäjän maantieteelliselle yhdistykselle 1876-1877
- Aineistoa G.R. Derzavinin biografiaa varten
- Petroskoin rakennuskaava 1917
- Kylien rakennuskaavoja
- Paikkakuntaluetteloita

AUNUKSEN LÄÄNIN VÄESTÖNLASKENTAKOMISSIO

Fondi 48

16 arkistoyksikköä

vuodet 1896-1897

Perustettiin vuonna 1896 väestönlaskentaa varten ja lakkautettiin vuonna 1897.

Asiakirjat:

- Pääkomission kiertokirjeitä väestönlaskun toimeenpanosta
- Läänin ja kihlakuntien komission pöytäkirjoja
- Tietoja väestön määrästä kaupungeissa ja kihlakunnissa

VIII TEOLLISUUDEN JA RAKENTAMISEN HALLINTOELINTEN ARKISTOT TEOLLISUUSLAITOSTEN ARKISTOT

AUNUKSEN PIETARIN TEHTAIDEN KANSLIA

Fondi 445

395 arkistoyksikköä

vuodet 1710-1786

Perustettiin vuonna 1703 Pietarin ja Kontsezerskin metallitehtaita varten. Jonkin aikaa sen alaisuudessa olivat myös Poventsan, Aleksejevskin, Ustretskin metallitehtaat sekä Pietarin kuparitehdas. Kanslia oli tehtaiden alaisuudessa toimineiden talonpoikien ja mestareiden hallinnollis-oikeudellinen elin. Kanslia lakkautettiin vuonna 1786.

Asiakirjat:

- Senaatin ja vuorikollegion ukaaseja tehtaiden rakentamisesta ja niiden hallinnosta
- Kanslian pöytäkirjat ja päiväkirjat
- Tehtaiden kuvauksia ja tietoja mestareista ja kansliahenkilökunnasta vuodelta 1729, kun tehtaat tulivat vuorikollegion alaisuuteen
- Vuorikollegion ukaaseja
- Kanslian pöytäkirjoja tehtaiden lopettamisesta ja työntekijöiden siirtämisestä muihin vuoripiireihin (1729-1730)
- Tietoja vuoritoimesta ja nostetun malmin määrästä
- Työläisten palkoista
- Kanslian määräyksiä pysyvien vuorityöläisten ja talonpoikien lähettämisestä tehtaille
- Karanneiden talonpoikien etsimisestä ja rankaisemisesta
- Veroista ja niiden keräämisestä
- Pietarin tehtaiden tutkintakomission pöytäkirjoja ja määräyksiä koskien Kizin kapinaa vuosina 1769-1771
- Vuorikollegion ukaaseja ja kanslian asetuksia yksityisistä rautatehtaisesta
- Tietoja Tivdian marmorilouhoksesta

AUNUKSEN JA KRONSTADTIN TEHTAIDEN HALLINTO

Fondi 446

790 arkistoyksikköä

vuodet 1798-1827

Perustettiin vuonna 1798 Aleksandrovskin tykkitehdasta, Kontsezerskin, Kronstadtin ja Pietarin valimoita varten. Toimi vuorikollegion alaisuudessa ja vuodesta 1806 vuoriosaston alaisuudessa. Lakkautettiin vuonna 1827, kun perustettiin Aunuksen vuorihallitus.

Asiakirjat:

- Hallinnon pöytäkirjat
- Tehtaiden rakentamisesta
- Tietoja tehtaiden tuotannosta
- Tietoja tuotteiden toimittamisesta armeijalle ja laivastolle
- Tehtaiden johtajien tietoja valmistetuista taonta- ja valutuotteista
- Kronstadtin tehtaan rakennuskaava
- Tietoja mestareiden ja työntekijöiden määrästä vuosilta 1803-1804
- Tietoja talonpoikien töistä Aleksandrovskin ja Kontsezerskin tehtailla

- Talonpoikien saamista korvauksista vuosilta 1800, 1819-1823
- Jalguban kunnan talonpoikien kieltäytymisestä osallistua hiilirakoihin vuonna 1818
- Tietoja talonpoikien suorittamista korvauksista (kieltäytymisen johdosta)
- Mestareiden ja talonpoikien pyynnöistä saada maapalstoja
- Kirjeenvaihtoa valtionkamarin kanssa tehtaiden rahoittamisesta

AUNUKSEN VUORIHALLITUS

Fondi 37

24 149 arkistoyksikköä

vuodet 1839-1918

Perustettiin vuonna 1839 Aleksdrovskin tykkitehtaan, Kontsezerskin rautatehtaan, Valazmiskin ja Suojärven rautatehtaiden hallintoa varten. Alaisuuteen kuuluivat myös kaivokset, marmorilouhokset ja vuorityölaitokset Aunuksen läänissä. Vuorihallitus oli sen alaisuudessa toimineiden talonpoikien ja vuorityöläisten hallinnollinen elin. Se lakkautettiin vuonna 1918.

Asiakirjat:

- Vuorihallituksen pöytäkirjat ja päiväkirjat
  - Vuoripäällikön käskyjä
  - Vuorikertomuksia
  - Taloudellisia tietoja tehtaiden toiminnasta
  - Tietoja mestareiden ja talonpoikien määrästä tehtailla
  - Talonpoikien suorittamasta työstä tehtailla
  - Kirjeenvaihtoa kuvernöörin kanssa koskien talonpoikien valituksia
  - Erittymisen vuorihallintoon kuuluneen komission kirjeenvaihtoa 8.3.1861 annetun asetuksen johdosta
  - Aleksandrovsikin tehtaalle perustetun työläisten komitean pöytäkirjoja, vaatimuksia ja kirjeenvaihtoa sekä työläisten lakosta vuodelta 1906
  - Työpaikoilla sattuneista onnettomuuksista ja työläisten eläkkeistä vuosilta 1900-1916
  - Vuoripäällikön ja Aleksandrovsikin tehtaan johtajan kirjeenvaihtoa tykkien valmistuksesta ja rautavalimoista
  - Kirjeenvaihtoa vuorihallituksen kanssa Valazminskin tehtaan (1859-1872) ja Suojärven tehtaan (1853-1863) rakentamisesta ja Aleksandrovsikin tehtaan uudistamisesta (1917-1918)
  - Koneiden ja laitteiden piirroksia
  - Kirjeenvaihtoa Aleksandrovsikin tehtaan sähköistämisestä (1900-1910)
  - Kirjeenvaihtoa vuorihallituksen kanssa Sunan ja Kivatsin koskien tutkimisesta (1899-1916)
  - Kivatsin voimalaitoksen rakennussuunnitelmasta (1901)
- Kirjeenvaihtoa valtiovarain ja valtionomaisuuden ministeriöiden kanssa Aunuksen tehtaiden osallistumisesta yleisvenäläisiin näyttelyihin Moskovassa, Pietarissa ja Nizni-Novgorodissa sekä maailmannäyttelyihin Vienissä 1873, Philadelfiassa 1876, Pariisissa 1878 ja Chigagossa 1893

AUNUKSEN ASETEHIDAS

Fondi 38

7166 arkistoyksikköä

vuodet 1787-1917

Rakennettiin vuosina 1773-1774 A.S. Jartsevin johdolla. Oli yksi suurimmista tehtaista 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa, jossa valmistettiin tykkejä ja aseita Venäjän armeijaa ja laivastoa varten. Tykkien valmistus lopetettiin 1870-luvulla. Muiden aseiden valmistusta jatkettiin ja alettiin valmistaa höyrykoneiden osia ja taidevaluja. Vuoteen 1861 asti valtaosa työläisistä oli talonpoikia. Vuonna 1918 tehtaan nimi muutettiin Onegan metallitehtaaksi.

Asiakirjat:

- Tehtaan hallintokomitean pöytäkirjoja (1797-1798)
- Vuoripäällikön ja tehtaan johtajan päiväkäskyjä
- Tehtaan ja sen osastojen kuukausi- ja vuosikertomuksia
- Tehtaan ja sen osastojen tilikirjoja
- Tehtaan tuotantopäiväkirjoja
- Kuvauksia tehdasrakennuksista ja koneista
- Tietoja aseiden valmistuksesta
- Tietoja tehtaan valimoista
- Tietoja raudan toimittamisesta Izoran, Pietarin ja Kronstadtin tehtaille
- Teräksen toimittamisesta Amiraliteetille, Pietarin-Moskovan rautatielle, Mariinskin kanavalle, Pietarin asevarastolle ja muualle
- Kirjoja ja tietoja talonpoikien työsuorituksista
- Tietoja työläisten ja mestareiden määrästä ja heidän palkoistaan
- Aunuksen vuorihallituksen määräyksiä talonpoikien lähettämisestä pakkotyöhön tehtalle verojen maksun laiminlyönnin vuoksi
- Työläisten saamista rangaistuksista ja sakoista
- Mestareiden lähettämisestä opintomatalle Pietarin tehtaille 1870-luvulla
- Kirjeenvaihtoa mestareiden lähettämisestä Argangelin ja läntisiin lääneihin malminetsintään
- Kuvauksia erilaisiin näyttelyihin lähetetyistä tuotteista
- Kirjeenvaihtoa valtionomaisuudenministeriön kanssa tehtaan 100-vuotisjuhlista

KONTSEZERSKIN TEHDAS

Fondi 440

126 arkistoyksikköä

vuodet 1757-1917

Rakennettiin vuonna 1707 kuparitehtaaksi. Vuodesta 1719-1720 aloitettiin raudan valmistus. Vuosina 1786-1788 tehdas uudistettiin ja rautaa alettiin toimittaa Aleksandrovskin tehtaalle. Tehdas suljettiin vuonna 1905.

Asiakirjat:

- Tietoja talonpoikien toimittamasta malmista ja hiilestä vuosilta 1834-1901
- Tietoja työläisten veloista 1883-1888
- Tehtaan rakennussuunnitelma
- Tehtaan omaisuusluettelo (1871)
- Tietoja tehtaan tuotannosta ja toiminnasta
- Sulatusuunin uudistamisesta (1832-1833)

- Kirjeenvaihtoa Aunuksen läänin vuoripäällikön kanssa malmin rautapitoisuuden tutkimisesta ja malmin sulatuksesta (1832-1836)
- Masuunien rakentamisesta (1865-1889)

VALAZMINSKIN TEHTAAT

Fondi 439

107 arkistoyksikköä

vuodet 1868-1910

Rakenettiin vuonna 1868 malmin toimittamiseksi Aleksandrovsikin tehtaalle. Vuonna 1908 tehdas paloi ja se suljettiin 1910.

Asiakirjat:

- Vuosikertomus vuodelta 1908
- Työläisten ja mestareiden luettelo
- Tietoja työläisten palkoista
- Tuotantopäiväkirjat vuosilta 1868-1889
- Tietoja malmitoimituksista
- Kirjeenvaihtoa Aunuksen vuoripäällikön kanssa malmin toimittamisesta Aleksandrovsikin tehtaalle
- Kuvauksia tehtaan rakennuksista ja varusteista
- Vesijohtosuunnitelma
- Kuvaus tulipalosta vuonna 1908
- Asiakirja tehtaan sulkemisesta ja omaisuuden luovuttamisesta metsähallinnolle (1909-1910)

SUOJÄRVEN TEHDAS

Fondi 206

736 arkistoyksikköä

vuodet 1855-1905

Perustettiin vuonna 1804 yksityisomistuksessa. Vuonna 1856 sen osti vuorihallitus. Sen jälkeen sieltä toimitettiin rauta Aleksandrovsikin tehtaalle. Tehdas suljettiin 1905.

Asiakirjat:

- Asiakirja tehtaan ja tilan ostamisesta kauppias Gromovilta
- Aunuksen vuoripiirin asetukset koskien Suojärven tehdasta (1870-1872)
- Kertomuksia tehtaan toiminnasta
- Kirjeenvaihtoa ja tietoja työläisten ja mestareiden määrästä ja palkoista
- Kuvauksia tehtaasta vuosilta 1858, 1877
- Kirjeenvaihtoa Aunuksen vuorihallinnon kanssa valimoiden rakentamisesta
- Tietoja rautamalmin toimittamisesta Aleksandrovsikin tehtaalle
- Tiliasiakirjoja
- Kirjeenvaihtoa Aunuksen vuorihallinnon kanssa kaivosten luovuttamisesta tehtaalle
- Tehtaanjohtajan raportit järvimalmin tutkimuksista
- Tietoja kaivoksista ja niiden tuotannosta
- Tehtaanjohtajan raportti hiekan toimittamisesta tehtaalle (1879)

- Kalkkikiven luohinnasta
- Asiakirja tehtaan luovuttamisesta metsähallinnolle

AUNUKSEN LÄÄNIN VANHEMPI TEHTAANTARKASTAJA

Fondi 51

70 arkistoyksikköä

vuodet 1894-1918

Virka perustettiin vuonna 1894 valvomaan työläisiä koskevan lainsäädännön noudattamista. Virka lakkautettiin toukokuussa 1918.

Asiakirjat:

- Tehtaan tarkastajan vuosikertomukset 1894-1899
- Tietoja tehtaan tarkastuksista
- Kirjeenvaihtoa tehtaanjohtajien kanssa työjärjestyksistä, työpäivän pituudesta ja sakoista
- Työläisten palkoista ja sakoista
- Naisten ja lasten työoloista yksityisillä tehtailla
- Onnettomuuksista ja korvauksista
- Työläisten valituksia
- Tietoja yksityisistä tehtaista läänissä (1898)
- Yksityisten tehtaiden vuosikertomuksia 1895-1899
- Höyrykattiloiden suunnitelmia, piirroksia ja kuvauksia (1918)

KEMIN SAHAT -YHTIÖ

Fondi 306

130 arkistoyksikköä

vuodet 1890-1917

Peruutettiin 1891 ja lakkautettiin 1918.

Asiakirjat:

- Yhtiön vuosikertomukset 1897-1909
- Kirjeenvaihtoa Kemin sahan johtajan kanssa sahan toiminnasta
- Kirjeenvaihtoa metsätöistä ja uitoista
- metsänostosta valtion metsistä
- Sopimuksia talonpoikien kanssa metsätöistä ja uitoista
- Tietoja sahatavaran viennistä Lontooseen vuosina 1903-1907
- Kirjeenvaihtoa tavarantoimittajien kanssa
- Ammattiliiton toiminnasta Kemin tehtaalla ja työläisten lakosta (maalis-heinäkuu 1907)

SOROKAN SAHA -YHTIÖN KONTTORI
P. Beljajevin perilliset
Fondi 281
45 arkistoyksikköä
vuodet 1905-1916

Perustettiin vuonna 1869. Konttori lakkautettiin vuonna 1918 ja tehtaat kansallistettiin.

Asiakirjat:

- Metsätöistä ja uistoista
- Sopimuksia talonpoikien kanssa tukkien kuljettamisesta tehtaalle
- Uittotyöläisten luettelot
- Kyläyhteisöjen päätökset antaa vuokralle maa- ja metsäpalstoja

AUNUKSEN LÄÄNIN TIERAKENNUSKOMISSIO
Fondi 3
1273 arkistoyksikköä
vuodet 1833-1865

Perustettiin senaatin päätöksellä 30.6.1833 rakentamaan ja pitämään kunnossa valtion ja yksityisten taloja, kirkkoja, teitä ja siltoja. Se hyväksyi rakennussuunnitelmat. Vuonna 1865 muutettiin Aunuksen lääninhallituksen rakennusosastoksi.

Asiakirjat:

- Komission pöytäkirjat
- Vuosikertomukset 1860-1863
- Kirjeenvaihtoa kuvernöörin kanslian kanssa kaupunkien kunnossa pidosta
- Valtion ja yksityistalojen ja kirkkojen rakennussuunnitelmia
- Valtion rakennusten luettelot läänin kaupungeissa
- Tietoja teiden ja siltojen rakentamisesta
- Raportteja teiden ja postiteiden kunnossa pidosta
- Kuvaus Poventsan kihlakunnan teistä
- Tietoja jokien määrästä kihlakunnissa
- Tietoja työläisten palkoista ja rakennusmateriaalien hinnoista

**IX MAANVILJELYS- JA VALTIONOMAISUUSELINTEN ARKISTOT,
MAANJÄRJESTELYLAITOSTEN ARKISTOT**

AUNUKSEN LÄÄNIN VALTIONOMAISUUDEN KAMARI

Fondi 33

5 222 arkistoyksikköä

vuodet 1839-1866

Perustettiin vuonna 1839 hoitamaan valtionomaisuutta, valtion maita ja metsiä sekä hallitsemaan talonpoikia. Muutettiin vuonna 1866 Aunuksen läänin valtionomaisuuden hallitukseksi.

Asiakirjat:

- Kamarin pöytäkirjoja ja vuosikertomuksia
- Piirihallinnon päälliköiden tiedonantoja
- Talonpoikien kieltäytymisestä verojen maksusta
- Kirjeenvaihtoa talonpoikien joutumisesta sotapalvelukseen
- Kirjeenvaihtoa Poventsan piiripäällikön kanssa Repolan ja Selgin talonpoikien yrityksistä välttää sotapalvelus (1849-1850)
- Kirjeenvaihtoa Aunuksen läänin kuvernöörin kanssa talonpoikien mielenosoituksista Kargopolin kihlakunnassa (1844-1845)
- Valtiontalonpojista ja entisistä tilanomistajien alaisista talonpojista
- Valtion, tilanomistajien, luostareiden ja talonpoikien maiden järjestelyistä ja maanomistusriidoista
- Tilanomistajien maiden muuttamisesta valtion maiksi ja tilanomistajien alaisten talonpoikien muuttamisesta valtionalonpojiksi
- Tilastollisia kuvauksia läänin kylistä
- Tietoja talonpoikien elinkeinoista
- Perunan viljelystä (1840-1843)
- Kirjeenvaihtoa Valtionomaisuuden ministeriön kanssa metsien jakamisesta piireihin, metsänhoitoalueisiin ja palstoihin (1839-1851)
- Taloudellisia ja tilastollisia kuvauksia läänin metsistä
- Tietoja verotuksesta
- katsauksia yksityisistä sahoista (1839)
- Yksityisten ja valtion sahojen rakennussuunnitelmista
- Tietoja vanhauskoisten määrästä ja kirjeenvaihtoa kuvernöörin kanssa

AUNUKSEN LÄÄNIN MAANVILJELYS- JA VALTIONOMAISUUDEN HALLITUS

Fondi 806

1891 arkistoyksikköä

vuodet 1866-1918

perustettiin vuonna 1866 jatkamaan em. viranomaisen työtä. Nimi muutettiin vuonna 1903. Virasto lakkautettiin vuonna 1918.

Asiakirjat:

- Hallituksen ja sen osastojen päiväkirjoja ja vuosikertomuksia
- Veronkantokirjoja
- Hallintakirjoja

- Valtion ja talonpoikien maiden järjestelystä
- Metsänhoitoalueiden vuosikertomuksia
- Kertomuksia ja kirjeenvaihtoa metsänhoitajien kanssa
- Yksityishenkilöiden anomuksia sahojen rakentamiseksi ja metsien antamisesta sahojen käyttöön
- Metsänhoitajien raportteja oikeuden päätöksiä luvattomasta metsänkäytöstä
- Hydroteknisistä projekteista
- Kirjeenvaihtoa Aunuksen läänin valtiokamarin kanssa maapalstojen jakamisesta yksityisille henkilöille kaivostoimintaa varten
- Kirjeenvaihtoa metsähallinnon kanssa Poventsan ja Puudosin metsänhoitajien yhteyksistä poliittisista syistä karkoitettuihin (1878-1883)
- Kirjeenvaihtoa kihlakuntien ja kuntien neuvostojen suorittamista valtion varastoissa olleiden elintarvikkeiden takavarikoista (lokakuu 1917 - helmikuu 1918)

AUNUKSEN LÄÄNIN PERUSTUSKONTTORI

Fondi 188

1040 arkistoyksikköä

vuodet 1800-1918

Siihen kuuluivat läänin- ja kihlakunnan maanmittarit. Lakkautettiin 20.1.1918.

Asiakirjat:

- Maakirjoja
- Tietoja isosta jaosta
- Tietoja yksityisestä maanomistuksesta
- Kihlakunnan maanmittareiden kertomuksia ja kuvauksia maanjakoihin liittyvistä asioista
- Maan siirtämisestä talonpoikien haltuun (1910-1911)
- metsien jaoista

AUNUKSEN LÄÄNIN VÄLITYSKOMISSIO

Fondi 390

475 arkistoyksikköä

vuodet 1842-1876

Perustettiin vuonna 1842 johtamaan maanjakoon liittyviä juridisia kysymyksiä. lakkautettiin vuonna 1880.

Asiakirjat:

- Komission pöytäkirjoja
- Aunuksen läänin lääninhallinnon ohjeita maanjaoista
- Metsien ja niittyjen jaoista
- Maanmittareiden raportteja ja kirjeenvaihtoa maanjoista
- Kirjeenvaihtoa kihlakunnan oikeuksien kanssa

AUNUKSEN LÄÄNIN MAANJÄRJESTELYKOMISSIO

Fondi 480

23 arkistoyksikköä

vuodet 1913-1917

perustettiin 1909 johtamaan Stolypinin maareformia. Lakkautettiin vuonna 1917.

Asiakirjat:

- Komission pöytäkirjat 1914-1915
- Kihlakuntien komissioiden kertomukset
- Talonpoikien omistamien maatilojen karttoja ja luetteloita
- Agronomien kokousten pöytäkirjoja 1916, 1917

KIHLAKUNTIEN MAANJÄRJESTELYKOMISSIOT

POVENTSAN MAANJÄRJESTELYKOMISSIO

Fondi 482

50 arkistoyksikköä

vuodet 1911-1914

PUUDOSIN MAANJÄRJESTELYKOMISSIO

Fondi 261

126 arkistoyksikköä

vuodet 1911-1917

Perustettiin 4.3.1906 ja lakkautettiin vuoden 1917 lopussa.

Asiakirjat:

- Puudosin maanjärjestelykomission vuosikertomuksia 1913-1915
- Asiakirjoja koskien maareformia
- Talonpoikien anomuksia ja Aunuksen läänin ja kihlakuntien maajärjestelykomissioiden päätöksiä avustuksista tilojen yksityistämiseksi.
- Tietoja maanomistajista ja maanluonnosta kihlakunnissa ja kunnissa
- Talonpoikien elinoloista Puudozin kihlakunnassa 1914

ITÄMEREN PIIRIN LAIVANRAKENNUSMETSÄHALLINTO

Fondi 495

198 arkistoyksikköä

vuodet 1831-1859

Perustettiin 1831 Aunuksen, Novgorodin, Tverin, Pietarin, Baltian ja läntisten läänien laivanrakennusmetsähallintoa varten. Sen tehtävänä oli laivanrakennusmetsien tarkastus, hakkuut ja kuljetukset Itämeren satamiin. Lakkautettiin vuonna 1859.

Asiakirjat:

- Hallinnon ohjesääntö ja pöytäkirjat
- Laivanrakennusmetsien kuvaukset Vytegran, Kargopolin, Lotinanpellon ja Puudosin kihlakunnista
- Tilastolliset tiedot laivanrakennusmetsistä Aunuksen läänissä
- Metsästarkastuspöytäkirjat läänissä

METSÄNHOITOALUEET

Perustettiin 19.6.1826 ja lakkautettiin 1918.

Asiakirjat:

- Metsähallinnon ja valtionomaisuudenministeriön kiertokirjeitä
- Kirjeenvaihtoa Aunuksen läänin valtionomaisuudenhallinnon kanssa metsien suojelusta
- Metsänhoitajien kokousten pöytäkirjat
- Vuosikertomuksia
- tietoja metsänhoidosta
- Kirjeenvaihtoa Aunuksen läänin valtionomaisuuden hallinnon kanssa metsänmyynnistä
- Tulo- ja menoarviot
- Raportteja luvattomasta metsänkäytöstä

X LIIKENNELAITOKSIEN ARKISTOT

MUURMANSKIN RAUTATIEN RAKENNUSHALLINTO

Fondi 320

1230 arkistoyksikköä

vuodet 1914-1917

Rakennettiin Zvanka-Petroskoi, Petroskoi-Sorokskaja, Sorokskaja-Kantalahti ja Kantalahti-Murmansk -rautatiet.

Asiakirjat:

- Ministerineuvoston päätöksiä Murmanskin rautatien rakentamisesta
- suunnitelmia ja piirustuksia
- Kirjeenvaihtoa rakennustöistä, työvoimasta ja sotavankien käytöstä rakennustöihin
- Romanovin (Murmanskin) kaupungin rakentamisesta
- Työläisten anomuksia ja valituksia koskien työoloja
- Kirjeenvaihtoa Aunuksen rautatien liittämistä Murmanskin rautatiehen
- Murmanskin rautatiehallinnon pöytäkirjoja (tammi- toukokuu 1917)

AUNUKSEN RAUTATIEOSAKEYHTIÖN HALLINTO

Fondi 772

37 arkistoyksikköä

vuodet 1913-1917

Aunuksen rautatien rakentaminen

Asiakirjat:

- Osakeyhtiön pöytäkirjat
- Rautatien tarkastuspöytäkirja
- Kirjeenvaihtoa Murmanskin rautatiehallinnon kanssa

XI KANSANOPETUKSEN, OPPILAITOSTEN JA LÄÄKINTÖHALLINNON ARKISTOT

AUNUKSEN KOULUJEN JA OPPILAITOSTEN JOHTAJA

Fondi 17

2101 arkistoyksikköä

vuodet 1806-1918

Virka on perustettu vuonna 1803 johtamaan kaikkia läänin alkeis- ja keskiasteen oppilaitoksia lukuunottamatta kirkonkouluja. Virka lakkautettiin tammikuussa 1918.

Asiakirjoja:

- Johtajan vuosikertomuksia 1874-1917
- Oppilaitosten tarkastajien kertomuksia
- Tarkastajien kokouspöytäkirjat 1877, 1902-1909
- Tietoja opettajista
- Kirjeenvaihtoa kansanopetusministeriön kanssa koulu-uudistuksesta vuodelta 1874
- Kirjeenvaihtoa koulujen yksiluokkaisten koulujen avaamisesta karjalaisille lapsille Aunuksen, Petroskoin ja Povensan kihlakunnissa
- Ammattikouluja koskevaa kirjeenvaihtoa
- Tietoja ammattikoulujen osallistumisesta erilaisiin näyttelyihin ja Petroskoin ammattikoulun saamasta kultamitalista Pariisiin maailmannäyttelyssä.
- Tietoja pyhäkoulujen avaamisesta Aunuksen ja Vytegran kihlakunnissa 1911, 1914
- Tietoja kirjastoista
- Kirjeenvaihtoa kansakoulun tarkastajien kanssa väliaikaisen hallituksen toimenpiteistä

KANSAKOULUJEN TARKASTAJAT

AUNUKSEN LÄÄNIN 1. PIIRIN TARKASTAJA

Fondi 78

1161 arkistoyksikköä

vuodet 1869-1916

AUNUKSEN LÄÄNIN 4. PIIRIN TARKASTAJA

Fondi 409

36 arkistoyksikköä

vuodet 1897-1916

AUNUKSEN LÄÄNIN 5. PIIRIN TARKASTAJA

Fondi 335

348 arkistoyksikköä

vuodet 1872-1917

AUNUKSEN LÄÄNIN 6. PIIRIN TARKASTAJA

Fondi 335

257 arkistoyksikköä

vuodet 1871-1916

ARKANGELIN LÄÄNIN 2. PIIRIN TARKASTAJA

Fondi 240

520 arkistoyksikköä

vuodet 1877-1919

Virka on perustettu 1869 seuraamaan alkeisopilaitosten opetusmenetelmiä ja opettajien poliittista luetettavuutta. Virka lakkautettiin tammikuussa 1918

Asiakirjat:

- Läänin (1870-74) ja piiritarkastajien (1875-1917) kertomuksia
- Opettajien kokousten pöytäkirjat
- Tietoja koulujen ja oppilaiden lukumäärästä
- Alkeiskoulujen ja pyhäkoulujen vuosikertomuksia
- Kouluille ja oppilaitoksille myönnettyistä varoista 1872-1890
- Ammattikoulujen avaamisesta
- kansankirjastoista
- Kirjeenvaihtoa Pietarin opetuspiirin kuraattorin kanssa
- Kertomuksia läänin opettajienkokouksista 1873, 1903 ja 1909

KIHLAKUNNAN KOULUNEUVOSTOT

AUNUKSEN KIHLAKUNNAN KOULUNEUVOSTO

Fondi 237

38 arkistoyksikköä

vuodet 1871-1913

PETROSKOIN KIHLAKUNNAN KOULUNEUVOSTO

Fondi 427

43 arkistoyksikköä

vuodet 1888-1915

POVENTSAN KIHLAKUNNAN KOULUNEUVOSTO

Fondi 428

6 arkistoyksikköä

vuodet 1878-1916

PUUDOSIN KIHLAKUNNAN KOULUNEUVOSTO

Fondi 421

32 arkistoyksikköä

vuodet 1867-1909

Perustettu 1867 johtamaan alkeiskoulujen toimintaa. Lakkautettiin 8.5.1917.

Asiakirjat:

- Kouluneuvostojen ja tutkintolautakuntien pöytäkirjoja
- Tietoja ja koulujen oppilaiden lukumäärästä kihlakunnissa
- Tilastotietoja Poventsan kihlakunnan kouluista 1907.
- Tietoja Pudozin kihlakunnan kirkkokouluista 1867-1871.

- Tietoja opettajista
- Kirjeenvaihtoa koulutarvikkeiden hankinnasta
- Kirjeenvaihtoa opettajien suorittamista pahoinpitelyistä 1882.

PETROSKOIN MIESOPETTAJASEMINAARI

Fondi 79

303 arkistoyksikköä

vuodet 1903-1918

Valmisti opettajia Aunuksen läänin alkeiskoulujen tarpeisiin.

Muutettiin 22.6.1918 3. asteen työläisten ja maaviljelijäin kouluksi.

Asiakirjoja:

- Opettajien kokousten pöytäkirjoja ja vuosikertomuksia
- Opetusohjelmia
- Päiväkirjoja 1904-1916
- Asiakirja oppilaiden vaatimuksesta demokratisoida seminaari 1904.
- Oppilaiden anomuksia vapauttamisesta lukukausimaksuista

PETROSKOIN NAISOPETTAJASEMINAARI

Fondi 80

72 arkistoyksikköä

vuodet 1915-1918

Aloitti toimintansa syyskuussa 1915. Muutettiin 22.6.1918 3. asteen työläisten ja maanviljelijäin kouluksi.

Asiakirjat:

- Kirjeenvaihtoa Pietarin opetuspiirin kuraattorin kanssa seminaarin avaamisesta 1915.
- Opettajien kokouksen pöytäkirjat
- Vuosikertomus 1915
- Tietoja seminaarin toiminnasta 1916-1918

MARIINSKIN NAISKYMNAASI PETROSKOISSA

Fondi 82

46 arkistoyksikköä

vuodet 1897-1918

Aloitti toimintansa vuonna 1861 naisopistona. Muutettiin vuonna 1870 Mariiinkin naiskymnaasiksi. Lakkautettiin kesäkuussa 1918.

Asiakirjat:

- Opettajien kokouksien pöytäkirjat
- Vuosikertomukset 1915-1916
- Luokanvalvojen kertomuksia 1917-1918
- Vanhempainkokousten pöytäkirjat

PETROSKOIN ALEMPI TEKNILLINEN OPISTO LAIVOJEN KONEENKÄYTTÄJILLE

Fondi 35

615 arkistoyksikköä

vuodet 1895-1917

Aloitti toimintansa 1895 ensin Petroskoin ammattiopistona valmistaen sorvareita ja viilareita. Muutettiin 1909 Petroskoin alemmaksi teknilliseksi opistoksi laivojen koneenkäyttäjille. Muutettiin 12.8.1918 kaupungin 3. asteen työläisten ja maanviljelijöiden kouluksi.

Asiakirjat:

- Opettajien kokouksien pöytäkirjoja ja vuosikertomuksia
- Luokkapäiväkirjoja
- Petroskoin ammattikoulun kuraattorin ohjesääntö 1895 ja kuraattorien vuosikousten päiväkirjat

AUNUKSEN LÄÄNIN LÄÄKINTÖHALLINTO

Fondi 321

236 arkistoyksikköä

vuodet 1808-1865

Perustettiin 1802 johtamaan läänin lääkintötointa. Lakkautettiin 1865 ja tehtävät siirrettiin Aunuksen lääninhallituksen lääkintöosastolle.

Asiakirjat:

- Lääkintöhallinnon pöytäkirjat 1840-1865
- Lääkintöhallinnon ja sairaaloiden vuosikertomuksia 1859-1865
- Kirjeenvaihtoa kuvernöörin kanslian kanssa ja lääninlääkäriin tiedonantoja koleraepidemiasta Kotkatjärven volostissa Aunuksen kihlakunnassa 1855.
- Lääkäreiden tiedonantoja rokko-, lavantauti- ja muista tartuntataudeista 1864.
- Läänin- ja kihlakuntien eläinlääkärien tiedonantoja ja kirjeenvaihtoa poliisin kanssa siperianrutosta.

XII YHTEISKUNNALLISET HOITO- JA HUOLTOLAITOKSET

AUNUKSEN LÄÄNIN YLEISEN VAIVAISHOIDON TOIMIKUNTA

Fondi 29

1562 arkistoyksikköä

vuodet 1784-1867

Perustettiin 1784 valvomaan hoitolaitoksia (lastenkoteja, sairaaloita, vanhainkoteja ja vankiloita). Lakkautettiin 1867.

Asiakirjat:

- Yleisen vaivaishoidon toimikunnan päätöksiä ja asetuksia
- Tiliasiakirjoja
- Tietoja läänin sairaaloista
- Derzavmin ehdotus rakentaa sairaala Petroskoihin 1785
- Petroskoin apteekin avaamisesta 1785
- Kaupunkien duumien raporteja 1851 sairaalaneuvostoista
- Kirjeenvaihtoa sairaalaneuvostojen kanssa hoitomaksuista
- Kirjeenvaihtoa sairaaloiden henkilökunnasta
- Tietoja orpolasten määrästä 1831
- Kansliahenkilökunnan lasten koulun avaamisesta Petroskoihin 1829 ja sen vuosikertomukset 1834-1835, 1851

XIII HENGELLISET VIRANOMAISET

AUNUKSEN KONSISTORI

Fondi 25

10 621 arkistoyksikköä

vuodet 1828-1917

Perustettu vuonna 1828. Lakkautettiin 1918.

Asiakirjat:

- Konsistorin päätöksiä
- Pöytäkirjoja
- Vuosikertomuksia
- Kirkon omaisuutta koskevia asiakirjoja ja kirjeenvaihtoa
- Tietoja vanhauskoisista
- Arkkipiispan raportti synodille lasten koulutuksesta arkkhiippakunnassa
- Akateemikko Syslovin matkasta Aunuksen lääniin etsimään muinaisvenäläisiä taideteoksia 1886
- Kirkollisten esineitten lähettämisestä Moskovan näyttelyyn 1889.

AUNUKSEN LÄÄNIN HIIPPAKUNTAKOULUJEN NEUVOSTO

Fondi 42

1049 arkistoyksikköä

1885-1917

Perustettiin 1885 valvomaan kirkollisia kouluja ja lakkautettiin 11.12.1917.

Asiakirjoja:

- Neuvoston pöytäkirjoja
- Raportteja ja kirjeenvaihtoa kirkkokoulujen avaamisesta
- Tietoja kirkkokouluista ja oppilaista
- Varojen myöntämisestä kirkkokouluille
- Venäläis-karjalaisen aapisen julkaisemisesta ja levittämisestä
- Luetteloita koulutarvikkeista

VALAMON LUOSTARI

Fondi 762

282 arkistoyksikköä

vuodet 1794-1940

Aloitti toimintansa Valamon saarella laatokalla 10. (toisten mukaan 12. vuosisadalla. Lopetti toimintansa vuonna 1940.

Asiakirjoja:

- Tiliasiakirjoja
- Kirjeenvaihtoa metsänmyynnistä
- vuokrasopimuksia

- Karttoja luostarin omistuksista
- Taulukoita kokonaisvarallisuudesta
- Passiluetteloita
- luetteloita ja yhteenvedoja munkkien, noviisien ja pyhiinvaeltajien lukumäärästä.
- Kirjeenvaihtoa Pietarin hengellisen konsistorin kanssa
- Kirjeenvaihtoa Pietarin hengellisen konsistorin ja Suomen hiippakunnan kanssa luostarin lähetystyöstä venäläisen, karjalaisen ja suomalaisen väestön sekä vanhauskoisten keskuudessa
- Tietoja Sortavalan kirkkokoulusta
- Tietoja poikien turvakodista Valamossa
- Munkkien muistelmia
- artikkeleita ja muistiinpanoja luostarin tavoista ja elämästä
- Kirjeenvaihtoa kirjastojen ja yksityishenkilöiden kanssa kirkkohistoriallisen museon avaamisesta ja toiminnasta.

VÄLIAIKAISEN HALLITUKSEN AIKANA SYNTYNEET ARKISTOT

AUNUKSEN LÄÄNIN TALONPOIKIEN, TYÖLÄISTEN JA SOTILAIKEN NEUVOSTO, GUBSOVDEP

Fondi 1541

37 arkistoyksikköä

vuodet 1917-1918 (tammikuu)

Neuvosto moudostettiin kesäkuussa 1917, kun jo aiemmin perustetut talonpoikien sekä työläisten ja sotilaiden neuvostot yhdistettiin. Neuvostossa olivat enemmistönä Esserien ja Mensevikien puolueet. Tammikuun 4. päivä valta siirtyi bolsevikeille.

Asiakirjoja:

- Väliaikaisen hallituksen kiertokirjeitä ja sähköitä
- Pöytäkirjoja ja asetuksia
- Neuvoston jäsenluetteloita
- Neuvostojen muodostamisesta kihlakunnissa
- Työläisten vaatimuksia koskien mm. kahdeksantuntista työpäivää, palkankorotuksia ja elintarvikkeiden luovuttamista
- Kenraali Kornilovin kapinasta neuvostojen valtaa vastaan
- Sähköitä ja tietoja koskien lokakuun vallankumousta
- Bolsevikkien ja Aleksandrovsikin työläisten vaatimuksista hyväksyä neuvostovalta
- Toimeenpanevan komitean (TSIK) kiertokirjeitä ja ohjeita
- Perustavan kokouksen vaaleista

AUNUKSEN LÄÄNIN VÄLIAIKAISEN HALLITUKSEN KOMISSAARI

Fondi 787

12 arkistoyksikköä

vuosi 1917

Virka perustettiin 13.3.1917 ja lakkautettiin 4.1.1918.

Asiakirjat:

- Kirjeenvaihtoa väliaikaisen hallituksen kanssa
- Aunuksen läänin lääninhallituksen pöytäkirjoja
- Kuntien ja kylien kokousten pöytäkirjoja Aunuksen, Petroskoin ja Lotinanpellon kihlakunnista koskien elintarvikkeiden takavarikkoja
- Kihlakuntien komissaarien tietoja talonpoikien suorittamista elintarvikkeiden takavarikoista

AUNUKSEN LÄÄNIN MAAKOMITEA

Fondi 789

13 asiakirjaa

Vuodet 1917-1918

Perustettu 15.7.1917 ja lakkautettu kesäkuussa 1918.

Asiakirjat:

- Läänien ja kihlakuntien maakomiteoiden pöytäkirjoja
- Maareformista
- Maakomiteoiden kuntaluettelot
- Kirjeenvaihtoa väliaikaisen hallituksen komissaarin kanssa
- Metsänvartijoiden antamia tietoja talonpoikien suorittamista valtionmetsien hakkuista

PUUDOSIN KIHHLAKUNNAN MAAKOMITEA

Fondi 790

11 arkistoyksikköä

vuosi 1917

Perustettiin 19.7.1917 ja lakkautettiin kesäkuussa 1918.

Asiakirjat:

- Väliaikaisen hallituksen kiertokirjeitä
- Kihlakuntien ja kuntien maakomiteoiden valinnasta ja rahoituksesta
- Kihlakuntien ja kuntien maakomiteoiden pöytäkirjoja, asetuksia
- Kirjeenvaihtoa läänin maakomitean kanssa
- Kuntien maakomiteoiden vaatimuksista jakaa talonpojille maata ja metsiä
- Ohjeet yleisvenäläiseen maakom
iteoiden kokoukseen lähetetyille edustajille (lokakuu 1917)